

2016

JAARVERSLAG

INHOUD

Verslag van de Raad van Bestuur	7
Verslag van de Commissaris	31
Balans en resultatenrekening	35
Toelichting	43
Sociale balans	67

**VERSLAG
RAAD VAN BESTUUR
EN VAN DE
COMMISSARIS**

I. Algemeen financieel-economisch kader

2016 was internationaal het jaar van onverwachte gebeurtenissen. Naast de terroristische aanslagen zowel in het buitenland als in België, waren er de beslissing van het Verenigd Koninkrijk om de Europese Unie te verlaten en de overwinning van Donald Trump bij de Amerikaanse Presidentsverkiezingen. Daar bovenop zocht een groeiende stroom vluchtelingen zijn heil in Europa wegens de geopolitieke blijvende onrust in het Midden-Oosten en Afrika. Een groeiend populisme en een tendens naar meer protectionisme zijn in verschillende landen onmiskenbaar.

Een lage wereldwijde kerninflatie, een zwakke eerste jaarhelft voor de Amerikaanse economie en het Brexit-referendum werkten terughoudendheid bij de Amerikaanse centrale bank in de hand om de beleidsrente snel op te trekken. Pas in december werd een renteverhoging aangekondigd, omwille van de verhoogde inflatieverwachting als resultaat van de uitkomst van de presidentsverkiezingen en het herstel van de Amerikaanse economie onder impuls van de particuliere consumptie in de tweede jaarhelft. Er werden ook 3 bijkomende renteverhogingen in 2017 in het vooruitzicht gesteld. Hierdoor zakte de euro weg tot 1,03 dollar, het laagste peil sinds 2003. In de opkomende economieën kon de recessie van 2015 gematigd worden door de aangehouden, geleidelijke stijging van de grondstoffenprijzen en de terugval in kapitaaluitstroom.

In de eurozone was er in 2016 sprake van een structureel herstel. In de eerste plaats lag de particuliere consumptie, ondersteund door de verbetering van de arbeidsmarkt, aan de basis van de groei van de economische activiteit met 1,7%. Voornamelijk om de inflatie aan te zwengelen bleef de Europese Centrale Bank haar monetair beleid verder versoepelen. Naast een rentedaling werd in maart 2016 beslist om het maandelijks aankoopvolume van financiële activa uit te breiden met 20 miljard euro tot 80 miljard euro. In december 2016 werd beslist om dit aankoopprogramma verder te verlengen van april 2017 tot ten minste eind 2017. Het aankoopvolume zal vanaf april 2017 wel opnieuw 60 miljard euro bedragen.

Bij een analyse van de Belgische economie moeten uitdagingen aan optimisme gekoppeld worden. Aan de ene kant leunt het overheidstekort dit jaar opnieuw dicht aan tegen de Europese alarmdrempel van 3%.

De overheidsschuld steeg sluipend verder tot 107% van het BBP en de groei van het bruto binnenlands product op jaarbasis stagneerde rond 1,3%. De inflatie die in België 1,7% bedraagt, ligt ruim boven die in de rest van de eurozone (0,2%). Op 22 maart 2016 werd België opgeschud door de grootste terreuraanslagen in de geschiedenis van het land. De impact op het consumentenvertrouwen was aanzienlijk en sectoren gericht op de binnenlandse vraag werden hard getroffen. Langs de andere kant ondervonden exportgerichte sectoren weinig hinder en konden hun marktaandelen zelfs vergroten door de verbeterde concurrentiepositie en de zwakkere Euro. Een mogelijk meer protectionistisch handelsbeleid in de VS en de reële gevolgen van de Brexit-stem in het VK, beide in de top-5 van de Belgische exportmarkten, kunnen in 2017 dan weer een negatieve impact hebben op onze economie.

Hoewel het herstel dat aanvatte in 2013 algemeen als eerder zwak aanzien wordt, gaat het wel gepaard met meer banencreatie dan in vorige herstelperiodes. De arbeidsmarkt verbeterde voor het tweede jaar op rij. Volgens de Nationale Bank van België steeg de werkgelegenheid in 2016 met 55.000 banen, en ook voor 2017, 2018 en 2019 wordt een groei van de werkgelegenheid met in totaal 120.000 jobs verwacht. De werkloosheidsgraad daalde in 2016 naar 8,2% (t.o.v. 8,5% eind 2015).

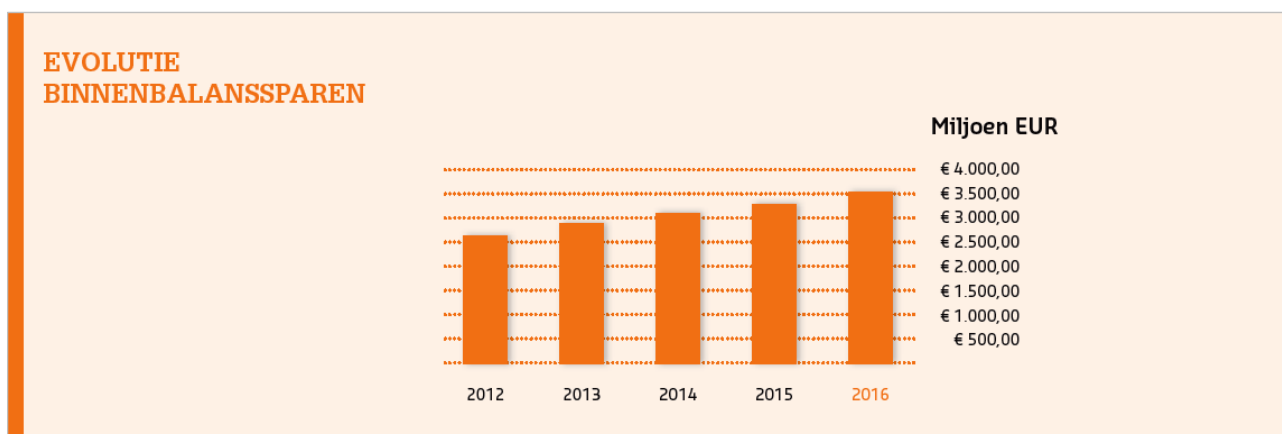
2016 was opnieuw een jaar met een historisch dieptepunt voor de Belgische langetermijnrente. Na een stabilisatie in de tweede jaarhelft van 2015, daalde de rente in de eerste jaarhelft tot 0,12%. Tot september bleef het lage peil aangehouden, om vanaf oktober fors te stijgen tot 0,82%. De rest van het jaar werd het niveau van 0,75% min of meer aangehouden. De euribor 3-maandrente bleef als gevolg van de monetaire versoepeling het hele jaar dalen. 2016 werd afgesloten op -0,31%, tot dan zijn laagste peil ooit.

De Bel20-index startte het jaar in vrije val, om nadien zeer wisselvallig te blijven presteren. Na een nieuw dieptepunt na de Brexitbeslissing, werd de klim ingezet om uiteindelijk licht onder het niveau van het jaarbegin te eindigen.

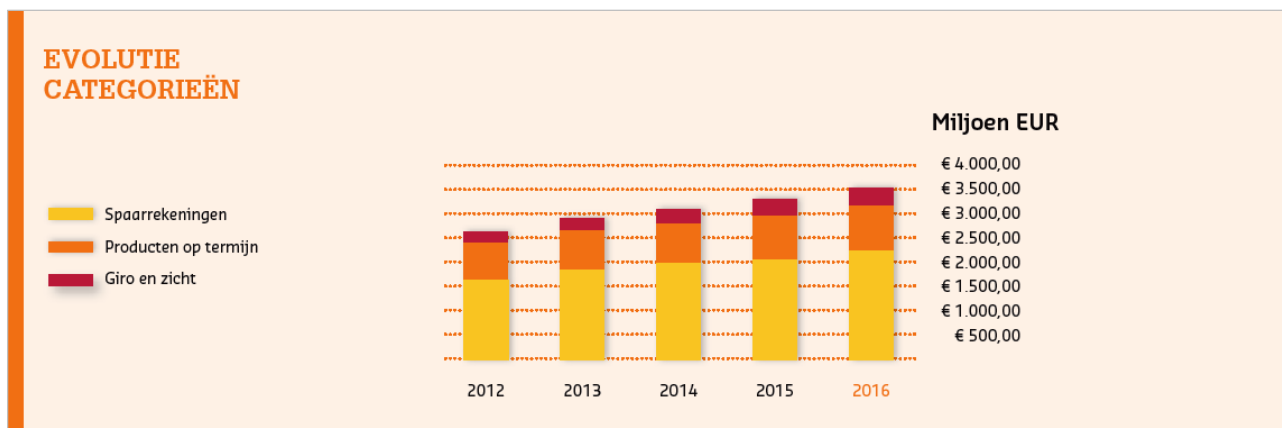
II. Activiteiten VDK Spaarbank

2.1. Aangetrokken spaarmiddelen

Onze ingezamelde spaarfondsen namen in 2016 toe met 237,87 miljoen euro of 7,23% waardoor het totaal uitstaand volume op balansdatum 3,528 miljard euro bedroeg.

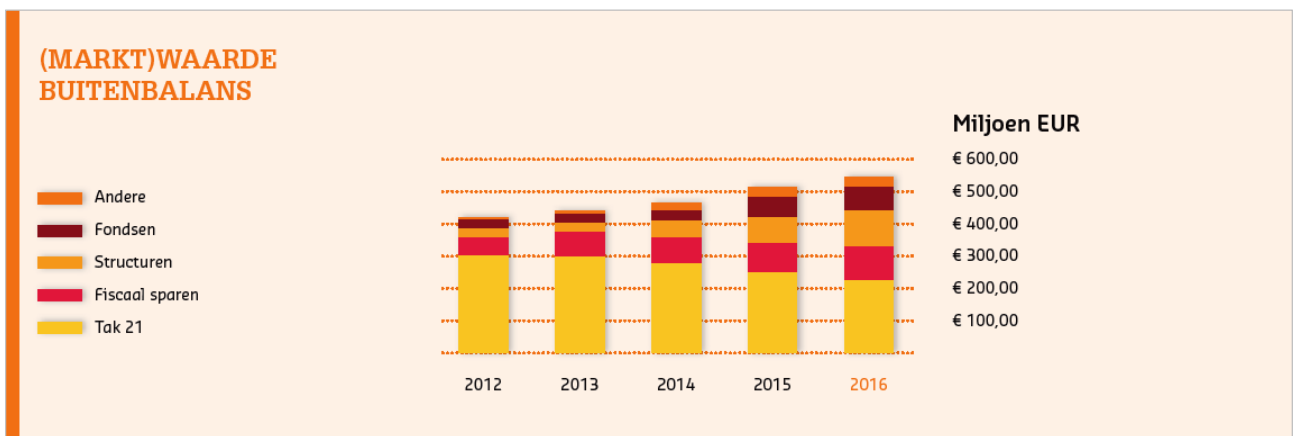

De direct opvraagbare spaartegoeden, als voornaamste productgroep, stegen sterk met 196,92 miljoen euro (+9,75%), tot 2,218 miljard euro. Onze giro- en zichtrekeningen groeiden aan met 11,60% tot 368,59 miljoen euro wat erop wijst dat meer en meer klanten VDK Spaarbank als hoofdbankier aanzien. De groei van onze spaarproducten met een vaste looptijd was beperkt in vergelijking met vorige jaren. Er wordt nu 941,73 miljoen euro aangehouden op producten op termijn, een stijging met 0,28%.

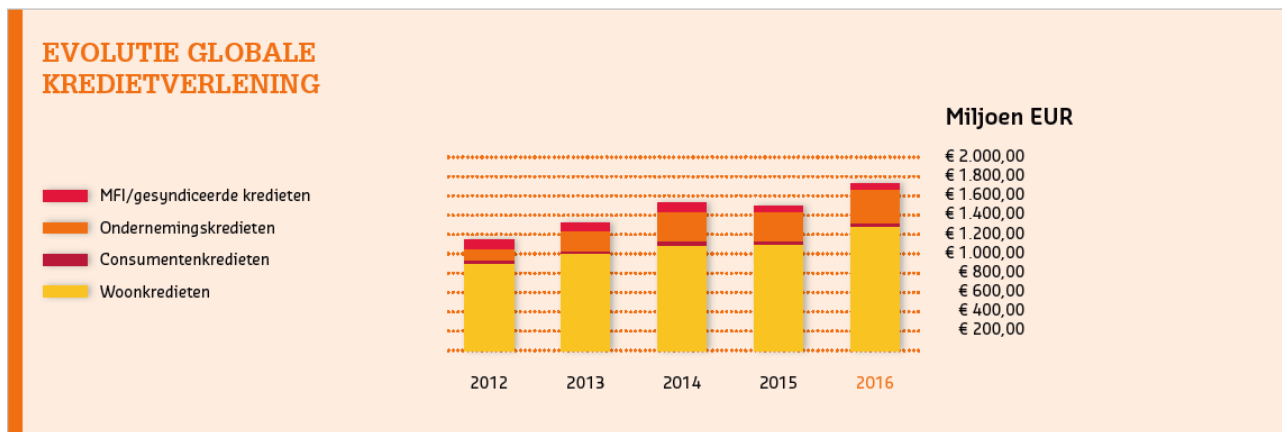
Op het vlak van de buitenbalansproducten steeg de totale (markt)waarde van de in beheer gegeven middelen met 34,14 miljoen euro of 6,69%, tot 544,35 miljoen euro. De afgelopen jaren werden de opgehaalde middelen meer en meer gespreid over de verschillende categorieën van buitenbalansproducten. De tegoeden op tak 21-producten vielen terug met 21,88 miljoen euro (-8,75%) ten voordele van een aangroei van de gestructureerde producten met 33,81 miljoen euro (+42,5%) en een toename op de inlagen in fondsen met 12,14 miljoen euro of +20,37%. Daarnaast kende het fiscaal sparen, een ander sleutelproduct binnen ons gamma buitenbalansproducten, andermaal een stevige groei (+9,46 miljoen euro of +10,19%).

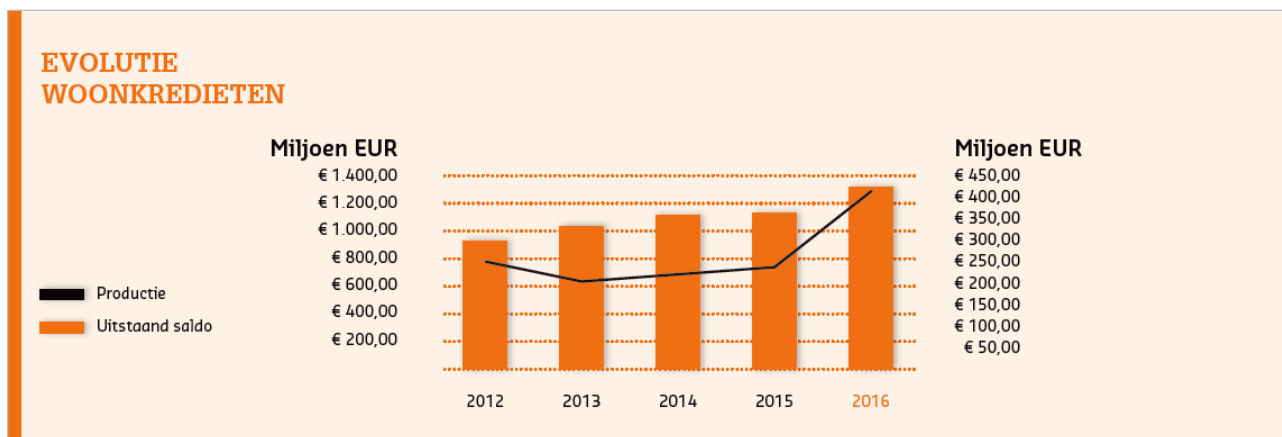
2.2. Herbeleggingen

2.2.1. Kredietverlening

In 2016 wisten we voor onze kredietverlening opnieuw aan te knopen met een stevige groei van onze globale kredietportfolio met 15,03%, hetzij een stijging met 226,32 miljoen euro. Onze globale kredietportfolio bedroeg hierdoor per eind december 2016 1,733 miljard euro, tegenover 1,507 miljard euro het jaar voordien.

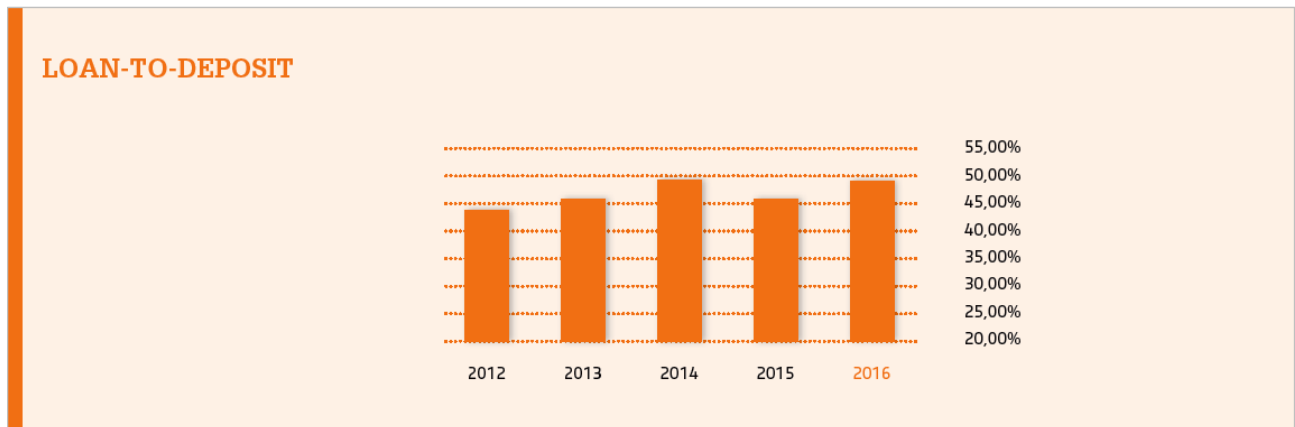
In het segment van de woonkredieten realiseerden wij een totale jaarproductie van 401,63 miljoen euro. De sterke stijging in de totale jaarproductie bracht ook een stijging van het uitstaand saldo woonkredieten met zich mee. Dit uitstaand saldo bedroeg op balansdatum 1,291 miljard euro.

Onze commerciële kredieten betreffen voornamelijk investeringskredieten en overbruggingskredieten aan zelfstandigen, aan vrije beroepen, aan kleine en middelgrote ondernemingen, aan lokale overheden en aan de non-profitsector. In deze categorie verstrekten wij het voorbije jaar investeringskredieten voor een totaal bedrag van 43,52 miljoen euro (+47,24%) en overbruggingskredieten voor een totaal bedrag van 54,48 miljoen euro (+76,48%). Het totaal uitstaand volume commerciële kredieten bedroeg per einde boekjaar 359,83 miljoen euro, dit is een stijging met 13,37%.

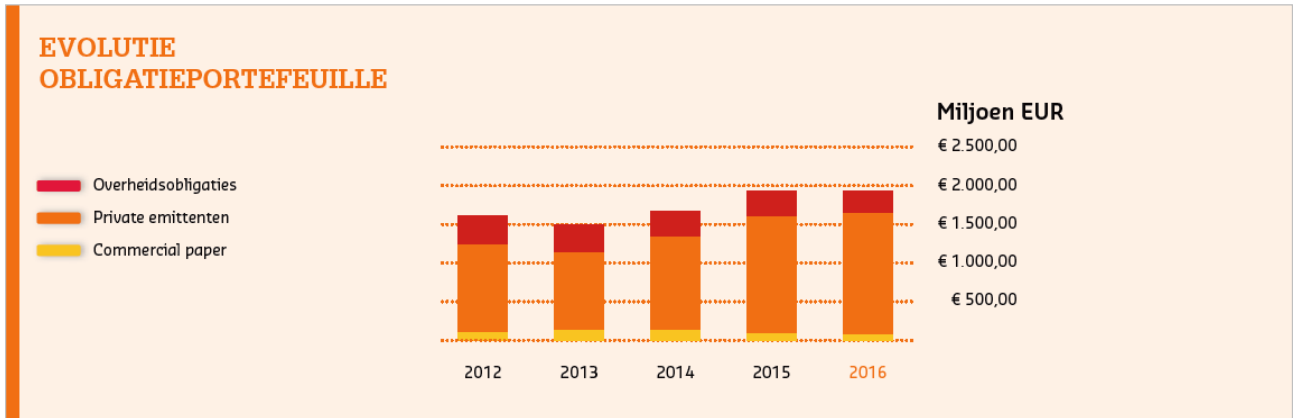
Onze portefeuille consumentenkredieten bleef min of meer stabiel op 17,45 miljoen euro, bij een jaarproductie van 10,35 miljoen euro. Ten slotte vermelden wij onze portefeuilles kredieten aan microfinancieringsinstellingen en gesyndiceerde kredieten, voor een gezamenlijk bedrag van 64,70 miljoen euro.

De doorgedreven aandacht van VDK Spaarbank op kredietverlening heeft geleid tot een stijging van de verhouding van onze leningen ten opzicht van onze deposito's. De zogenaamde 'loan-to-deposit ratio' nam in 2016 met 3,33 procentpunten tot 49,11%.

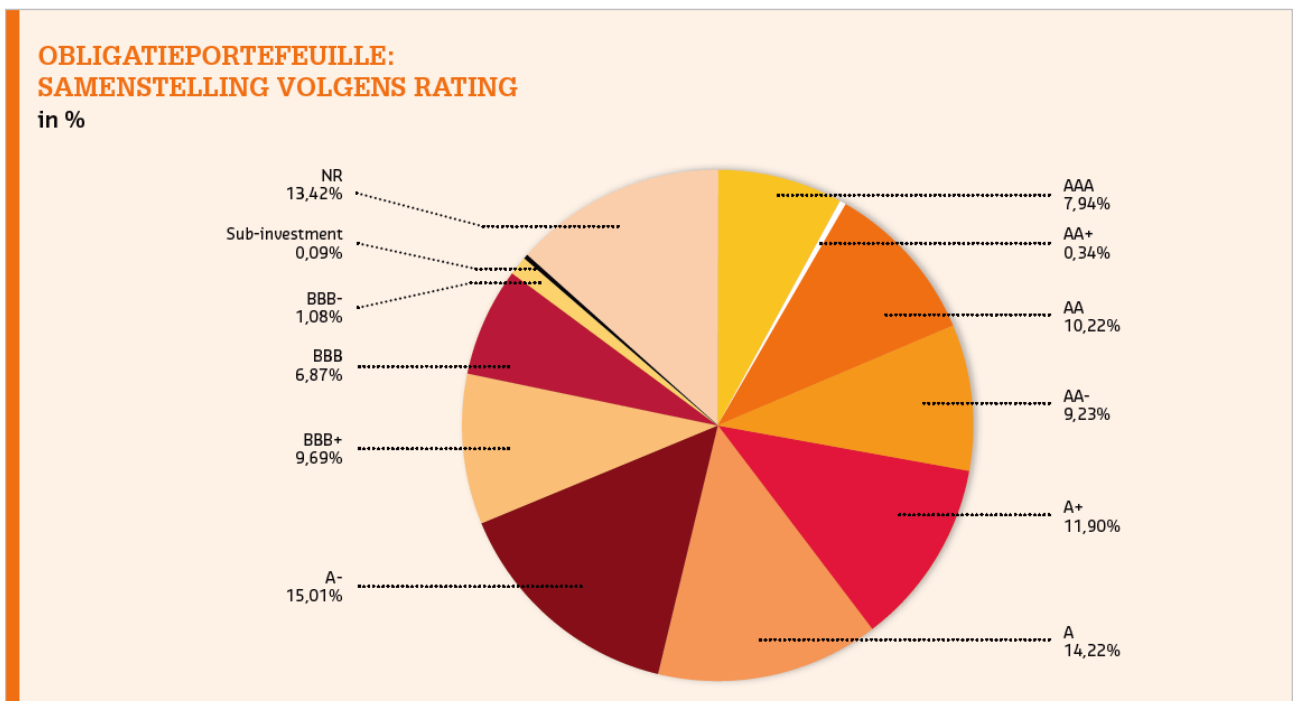

2.2.2. Effectenportefeuille

Door de sterke stijging in de kredietportefeuille konden we onze obligatieportefeuille stabiel houden op 1,932 miljard euro (+1,01 miljoen euro of +0,05%). Wij investeerden vooral in obligaties van private emittenten. Onze portefeuille overheidsobligaties viel hierdoor terug met 7,46%. De duration ervan bedroeg per 31 december 2016 3,81 jaar.

De kredietkwaliteit van onze obligatieportefeuille blijft zeer goed: 86,49% van onze 'performing' portfolio geniet een externe rating welke door de erkende rating-agencies wordt beoordeeld als ten minste investment grade. Omwille van rendementsoverwegingen investeerden wij een bijkomend bedrag in obligaties zonder externe rating, waardoor hun belang verder toenam van 11,39% tot 13,42% van de totale obligatieportefeuille. Het betreft evenwel obligaties van goede kwaliteit, veelal in de publieke of openbare nutssectoren, intern beoordeeld als gelijkwaardig aan investment grade.

Onze aandelenportefeuille steeg het voorbije jaar tot 38,49 miljoen euro. Per eind 2016 was 77,15% of 29,70 miljoen euro van onze aandelenportefeuille op de beurs genoteerd. De beurswaarde ervan bedroeg op dat ogenblik 38,76 miljoen euro. Onze participaties in financiële vaste activa bedroegen 1,69 miljoen euro.

III. Financiële resultaten

Ondanks de groei van onze binnenbalansactiviteiten viel door het verslechterde renteklimaat het renteresultaat terug met 1,19 miljoen euro of -2,12% tot 55,01 miljoen euro. Onze ontvangen commissies uit bankdiensten namen dan weer toe met 2,95% tot 8,45 miljoen euro. Er werden voor 2,38 miljoen euro meer beleggingsopbrengsten uit onze effectenportefeuille gerealiseerd. De niet-renteresultaten namen toe tot 5,40 miljoen euro (+78,77%). Als resultante van voormelde evoluties steeg het bankproduct globaal met 1,43 miljoen euro of 2,12% tot 68,86 miljoen euro.

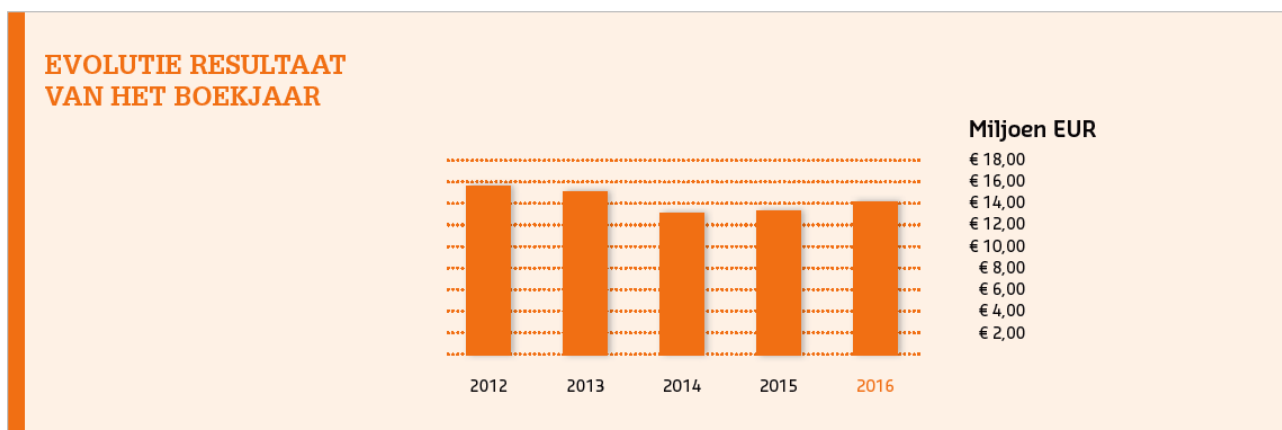
De totale bedrijfskosten (inclusief afschrijvingen) bleven ongeveer stabiel op 45,56 miljoen euro (-0,14 miljoen euro). De administratieve kosten en bedrijfskosten stegen tot 23,02 miljoen euro (+ 0,93 miljoen euro). De personeelskosten en de afschrijvingen verminderden dan weer tot respectievelijk 20,21 miljoen euro (-0,87 miljoen euro) en 2,33 miljoen euro (-0,20 miljoen euro).

De cost income ratio evolueerde van 67,77% naar 66,17%.

Het brutobedrijfsresultaat steeg met 1,57 miljoen euro of 7,21%, tot 23,30 miljoen euro.

Het resultaat van het boekjaar werd negatief beïnvloed door geboekte waardeverminderingen en voorzieningen die per saldo 4,19 miljoen euro bedroegen. Dit bedrag omvat dotaties aan het fonds voor algemene bankrisico's en aan onze interne zekerheidsfondsen voor respectievelijk 0,40 miljoen euro en 2,26 miljoen euro. Na voornoemde waardeverminderingen, voorzieningen en uitzonderlijke resultaten bedroeg het resultaat vóór belastingen 20,18 miljoen euro, hetzij een stijging met 0,99 miljoen euro of 5,16%.

Onze belastingbijdrage onder de vorm van vennootschapsbelasting bedroeg 6,17 miljoen euro (na verrekening van uitgestelde belastingen), zodat het boekjaar werd afgesloten met een nettoresultaat van 14,01 miljoen euro, tegenover 13,17 miljoen euro in het jaar voordien.

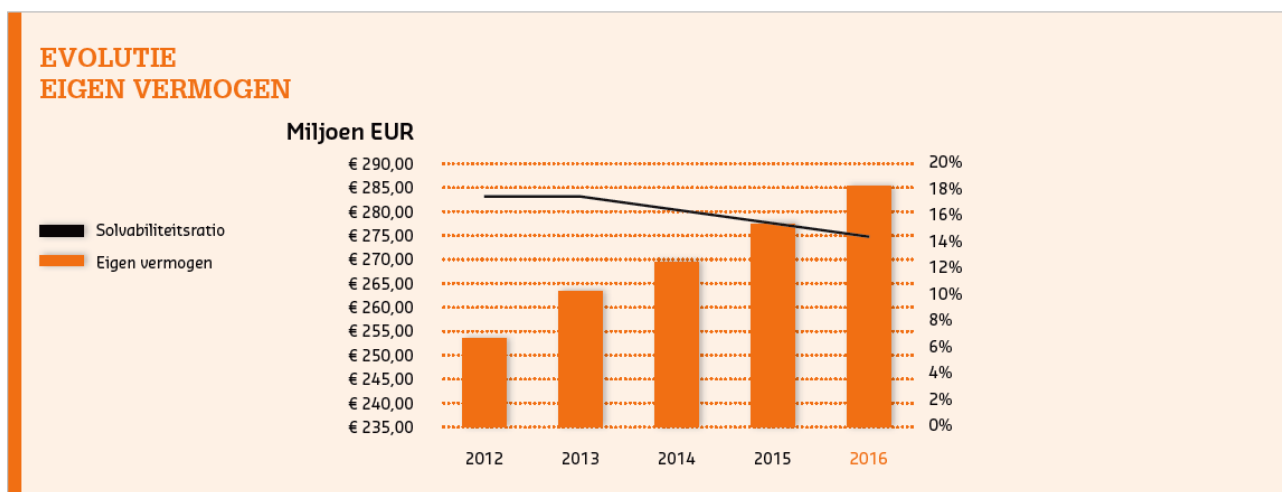

Hierbij wensen wij alle medewerkers oprecht te bedanken voor hun belangrijke bijdrage in de realisatie van het bovenvermelde resultaat onder moeilijke marktomstandigheden.

Als u deze balans goedkeurt, stellen wij u derhalve voor het te bestemmen winstsaldo van 27.645.629,71 euro als volgt aan te wenden:

1. De nodige som voor te behouden om 140,00 euro bruto per maatschappelijk aandeel uit te betalen, hetzij 6.902.000,00 euro
2. De beschikbare reserve van 215.400.000,00 euro naar 222.200.000,00 euro te brengen, door dotatie van 6.800.000,00 euro
3. Het resterend saldo, 13.943.629,71 euro, over te dragen naar volgend boekjaar.

Na de voorgestelde winstverdeling stijgt het eigen vermogen, zoals uitgedrukt in de balans en inclusief het fonds voor algemene bankrisico's, van 277,14 miljoen naar 284,65 miljoen euro. De solvabiliteitsratio bedraagt 13,81% vóór winstverdeling en 14,13% na winstverdeling, het rendement op activa bedraagt 0,36%. Het rendement op het eigen vermogen in de enge zin steeg licht tot 5,00%.

Indien u akkoord gaat met deze winstverdeling, zal vanaf dinsdag 4 april eerstkomend 98 euro netto per aandeel worden uitgekeerd.

IV. Strategisch plan 2016-2020

In de loop van 2016 werkte een strategische denkgroep binnen de bank aan een nieuw strategisch plan voor de periode 2016-2020. Het plan werd goedgekeurd op de Raad van Bestuur van 29 september 2016 en nadien aan alle medewerkers voorgesteld.

De missie van VDK Spaarbank werd geactualiseerd naar 'VDK, uw bank, sterk in advies, voor het meest faire rendement'. Duurzaam ethisch en onafhankelijk sinds 1926 wil VDK Spaarbank geld consequent goed doen werken voor het welzijn van de samenleving en haar klanten: personen, gezinnen, ondernemers en organisaties. Met deskundig advies van mens tot mens streeft het naar het meest faire evenwicht tussen rendement en gemoedsrust.

De bank bepaalde nieuwe kerndoelstellingen voor de periode 2016 tot 2020. VDK Spaarbank wil:

- bijkomende inkomsten genereren via kredietproductie, buitenbalansproductie en de aanrekening van kosten zodat de afhankelijkheid van de rentemarge daalt;
- focussen op een voldoende grote kritische massa en inzetten op schaalvergroting om de overhead te doen dalen en om meer specialisatie voor de klant te ontwikkelen;
- werken aan een flexibele organisatie met als doel meer rendabiliteit en wendbaarheid;
- de mogelijkheden benutten om enerzijds inkomsten te optimaliseren binnen het huidige klantenbestand en om anderzijds klantwerving goed te ondersteunen;
- de digitalisering verder integreren in interne werkprocessen met het oog op een uitstekende gebruikerservaring voor zowel de commerciële medewerkers als de klanten;
- zich nog meer profileren als duurzame bank en inspelen op het verhoogd maatschappelijk bewustzijn bij de klanten en in de samenleving.

De implementatie van het strategisch plan gekoppeld aan de financiële planning moet VDK Spaarbank erin doen slagen, om als ethische en duurzame retailbank in Vlaanderen, een voldoende rendabiliteit en een gezonde balans te realiseren.

De bank zal de effectieve uitvoering van het strategisch plan nauwgezet opvolgen. Het zal de medewerkers en de beheersorganen periodiek inlichten over de geboekte vooruitgang.

V. Maatschappelijk verantwoord ondernemen

VDK Spaarbank sleutelt al sinds 1926 aan de weg als duurzaam ethische bank. Eerst door een volwaardige financiële dienstverlening aan werkmensen aan te bieden. Later door te pionieren met microfinancieringen voor het Zuiden. In 2016 werden verder inspanningen geleverd om volgens de leidraad van de ISO 26000 richtlijn voor maatschappelijk verantwoord ondernemen tegenstelbaarheid te geven aan dit thema. De essentiële elementen van dit onderzoek – tezamen met andere opmerkingen die naar aanleiding van het stakeholderdialoog naar boven kwamen – werden in een Vraag en antwoord gepubliceerd op onze website. Onderaan volgt de ISO 26000 zelfverklaring.

In 2016 werd de VDK code voor duurzaam ethisch bankieren geactualiseerd. Via deze code sluit VDK Spaarbank schadelijke investeringen via de bankportefeuille of via kredietverlening uit. Sinds 2016 doet VDK Spaarbank beroep op Oekom, één van de grootste ratingbureaus ter wereld op vlak van ethische screening. Van uit onze eigen code en de data van Oekom komen we tot een zorgvuldige lijst van uitgesloten bedrijven. De lijst krijgt een halfjaarlijkse update. Indien nieuwe namen verschijnen die in portefeuille worden gehouden, zal VDK Spaarbank deze posities doorlichten. VDK Spaarbank streeft er naar om eventuele bestaande posities in dergelijke bedrijven geleidelijk aan af te bouwen bij een ongewijzigd beleid binnen die ondernemingen.

In het ruime aanbod van beleggingsproducten die niet onder beheer van VDK Spaarbank vallen hebben we eveneens oog voor duurzaamheidscriteria. Zo werd in 2016 van start gegaan met het VDK Sustainable Flex Fund, waarvoor de VDK code voor duurzaam en ethisch bankieren evengoed van toepassing is. Bovendien wordt een deel van de beheersvergoeding die VDK Spaarbank hiervoor ontvangt doorgestort aan een organisatie die renteloze leningen verstrekt aan werkzoekenden die een onderneming willen opstarten. Voor het VDK Pension Fund worden niet-financiële criteria als mensenrechten en milieu in overleg met de financiële beheerder in het beheersproces opgenomen. In de regelmatige uitgifte van tijdelijke beleggingsopportuniteiten hebben we oog voor het ethische en ecologische aspect.

Ook operationeel wenst VDK Spaarbank duurzaam te werken. Er werd een universeel aankoopbeleid geschreven, om duurzaamheidsaspecten te verwerken in het beslissingsproces. VDK Spaarbank verwacht van al haar medewerkers dat zij de wet en de deontologische codes strikt volgen en bijkomend in alle gevallen ethisch handelen. VDK Spaarbank heeft dezelfde verwachtingen van haar leveranciers en partners. Hiervoor werd de gedragscode voor leveranciers en partners van VDK Spaarbank opgemaakt. In samenwerking met de Stad Gent loopt een energiecoachingtraject, teneinde tegen 2019 een energiebesparing van 10% te realiseren.

ZELFVERKLARING NEN-ISO 26000:2010

Maatschappelijke verantwoordelijkheid van organisaties

Ondergetekende, mevrouw Leen Van den Neste, voorzitter van het directiecomité bij VDK Spaarbank,

verklaart NEN-ISO 26000:2010, Maatschappelijke Verantwoordelijkheid van Organisaties toe te passen bij de organisatie VDK Spaarbank en dit te hebben onderzocht en beoordeeld aan de hand van het proces beschreven in NPR 9026+C1:2012.

De organisatie verklaart de principes en richtlijnen van NEN-ISO 26000:2010 toe te passen en te borgen dat dit bij voortduring het geval zal zijn. In het kader van deze zelfverklaring wordt dat minimaal tweejaarlijks onderzocht en beoordeeld.

De organisatie geeft met deze zelfverklaring een onderbouwing en uitwerking van de gemaakte keuzes ten aanzien van haar maatschappelijke verantwoordelijkheid op volgende gebieden:

1. Onderschrijven en toepassen van de zeven principes van MVO.
2. Identificeren en betrekken van stakeholders.
3. De zeven MVO-kernthema's en 37 MVO-onderwerpen.
4. Integratie van maatschappelijke verantwoordelijkheid binnen de organisaties.

De resultaten van het onderzoek zijn te vinden op www.vdk.be.

Naam organisatie: VDK Spaarbank

Locatie: Gent

Straat en huisnummer: Sint-Michielsplein 16

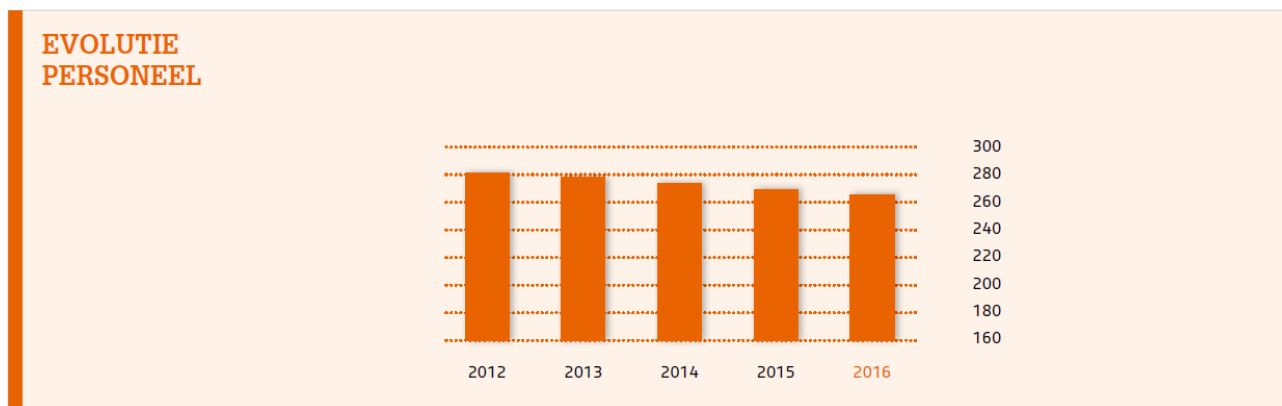
Postcode en Woonplaats: 9000 Gent

Leen Van den Neste

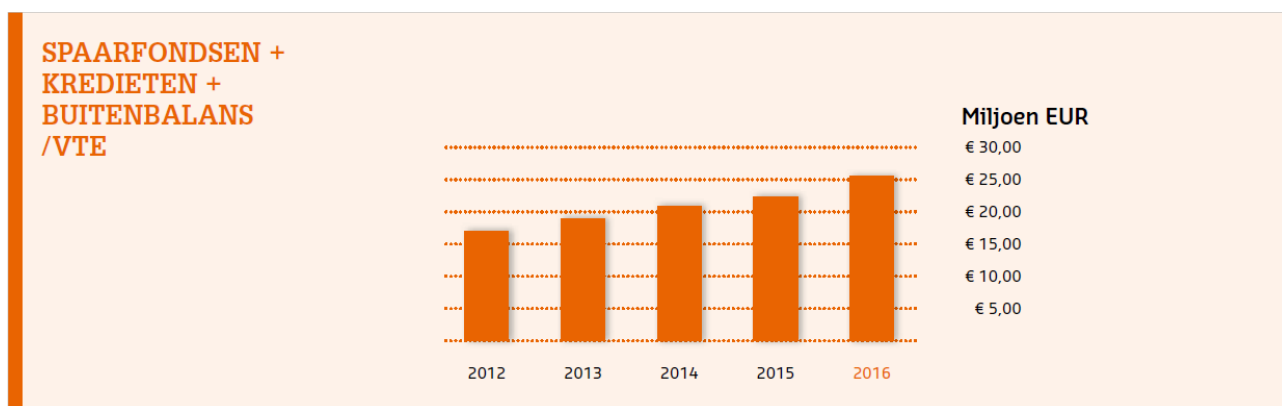
Gent, februari 2017

VI. Personeel

De verdere groei van de bank werd gerealiseerd met een lagere personeelsbezetting. Het aantal medewerkers bij VDK Spaarbank daalde in de loop van 2016 van 269 naar 265. Uitgedrukt in effectieve prestatietijd, waarbij deeltijdse prestaties naar evenredigheid worden meegerekend, gaf dit eind 2016 een voltijds equivalent van 243,8 eenheden (FTE) tegenover 249 eind 2015.

De voortdurende aandacht voor de verdere automatisering en verbetering van bedrijfsprocessen resulteerde ook in 2016 in een toename van de productiviteit. Dit blijkt uit onderstaande grafiek, die de evolutie weergeeft van het totale beheerde volume (binnenbalans spaarfondsen + kredieten + buitenbalans beleggingen) per medewerker in effectieve prestatietijd.

VDK Spaarbank investeert in haar medewerkers door interne en externe vormingsprogramma's aan te bieden. In 2016 werden – enkel door de dienst interne vorming – opleidingssessies aangeboden over o.a. de volgende thema's: kredietverlening, situationeel leiderschap, beleggingsadvies, toelichting van nieuwe producten, compliance, erfrecht, fiscaliteit, ...

VDK Spaarbank hecht groot belang aan een goede man-vrouwverhouding. In 2016 stelde de bank 117 vrouwen en 148 mannen tewerk. In het managementcomité zijn 27,2% van de leden vrouwen. De gemiddelde leeftijd van het personeel bedroeg in 2016 44,66 jaar.

Vanaf 29 augustus 2016 werd het directiecomité uitgebreid met twee nieuwe leden. De heer Frank Vereecken werd verantwoordelijk voor het frontoffice-beleid en beheer beleggen, het middle-office commerciële kredieten en financieel beheer/reporting. De heer Bart Romanus werd verantwoordelijk voor het commercieel beleid en beheer, de cel bedrijven & organisaties en marketing. Met deze uitbreiding staat de bank garant voor een stevige leiding en kan ze de toekomst enthousiast en met ambitie tegemoet zien.

VII. Aandelentransactie

Volksvermogen en referentieaandeelhouders van VDK Spaarbank, samen met een Gentse familie en externe investeerders, ondertekenden in 2016 een akkoord, waarbij de participatie van 20,1% die Arcofin aanhield in VDK Spaarbank werd verworven.

De bevoegde controle autoriteiten verleenden hun goedkeuring aan deze overname. De closing van deze overeenkomst vond plaats op 11 oktober 2016 in Gent.

Deze transactie moet VDK Spaarbank toelaten haar strategie op autonome en duurzame wijze, en in een stabiele aandeelhoudersomgeving, te verwezenlijken. De strategische verankering van het aandeelhouderschap van VDK Spaarbank wordt verder versterkt.

De Raad van Bestuur wenst voornoemde aandeelhouders uitdrukkelijk te bedanken voor het vertrouwen dat zij in de bank stellen.

VIII. Compliance en Integriteit

De integriteit van het bankieren is voor VDK Spaarbank een essentieel onderdeel van een gezond en voorzichtig beleid.

Om de naleving van de wettelijke en prudentiële voorschriften door de bestuurders, effectieve leiding, werknemers en bankagenten te verzekeren zijn in VDK Spaarbank passende procedures, reglementen en gedragscodes uitgewerkt. Het uitgangspunt van deze codes en reglementen is steeds de bescherming van de integriteit van de bank en de bescherming van de belangen van de cliënteel door transparante, volledige en duidelijke informatie.

Om de integriteit van VDK Spaarbank te bevorderen en te waarborgen en het reputatierisico te beheersen is de compliancefunctie uitgebouwd. De organisatie, de fundamentele werkingsregels en alle domeinen waarop de compliancefunctie betrekking heeft, zijn opgenomen in het Compliance Charter.

De functie is centraal georganiseerd als een onafhankelijke controlefunctie en ressorteert onder een lid van het Directiecomité. De functie heeft een permanent karakter. Voor de concrete realisatie en de dagelijkse opvolging van de compliancefunctie heeft het Directiecomité een Compliance officer aangesteld.

IX. Risicobeheersing

Voorzichtigheid in de risico-acceptatiepolitiek, samen met de permanente risico-opvolging en -controle zijn sleutelfactoren in de succesvolle uitoefening van het bancaire metier en hebben, in het licht van de recente financiële crisissen, meer dan ooit hun belang en noodzakelijkheid bewezen. VDK Spaarbank beschikt over de nodige interne beleidslijnen, organisatiestructuur, procedures en beleidsinstrumenten om adequaat de geïdentificeerde risico's te monitoren en te beheersen.

De organisatie van het risicobeheer binnen VDK Spaarbank berust bij het Directiecomité, en wordt geïmplementeerd door de verantwoordelijken van de afdelingen/activiteiten waarop de risico's betrekking hebben; in tweede instantie wordt het risico opgevolgd en beheerd door de effectieve leiding. Op het globale risico wordt toegezien door de risk officer, die hierover rapporteert aan het verantwoordelijk lid van het Directiecomité.

De controle- en toezichtfunctie op het gebied van risico-beheer wordt ondersteund door middel van een aantal gespecialiseerde comités, onder meer het Asset & Liability Comité (ALCO), het Impairmentcomité, het Kredietcomité en het Business Continuity Comité. Tevens wordt er op regelmatige basis betreffende risicobeheer gerapporteerd aan het Risicocomité en aan de Raad van Bestuur.

Als voornaamste risico's vermelden wij het solvabiliteitsrisico, het kredietrisico, het markt- en renterisico, het liquiditeitsrisico en het operationele risico. Voor meer details hierover verwijzen wij naar de rubriek 'risicobeheersing', verder in dit jaarverslag.

Tot slot vermelden wij nog dat wij uit voorzichtigheids-overwegingen een algemene voorziening aanhouden in de vorm van het fonds voor algemene bankrisico's, het bedrag van deze voorziening bedroeg op balansdatum 7,00 miljoen euro en werd in de loop van het verslagjaar verhoogd met 400.000 euro.

X. Corporate Governance

Met betrekking tot de beleidsstructuur wordt in VDK Spaarbank een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de verantwoordelijkheid van:

- de managementfunctie, die wordt uitgeoefend door de effectieve leiders, uitvoerende bestuurders, zetelend in het Directiecomité;
- de toezichtfunctie, die wordt uitgeoefend door de niet-uitvoerende bestuurders, in het bijzonder door de leden van de gespecialiseerde comités van de Raad van Bestuur;
- de beleidsfunctie uitgeoefend door de uitvoerende en de niet-uitvoerende bestuurders samen, verenigd in de Raad van Bestuur.

Voor een gedetailleerde beschrijving van de diverse beleidsorganen in onze bank verwijzen wij naar de rubriek "Corporate governance - beschrijving van de beleidsstructuur" verder in dit jaarverslag.

XI. Benoemingen

Op de Bijzondere Algemene Vergadering van 29 augustus 2016 werden de heren Frank Vereecken en Bart Romanus reeds benoemd als nieuwe bestuurder.

Het bestuursmandaat van de heren Johan De Schamphelaere en Jean-Paul Corin vervallen. De Raad van Bestuur stelt voor deze mandaten te hernieuwen voor de statutaire periode van zes jaar.

De Raad van Bestuur stelt voor de heren Vincent van Peteghem en Frank Verhaegen te benoemen tot onafhankelijk bestuurder, voor de statutaire periode van zes jaar.

De Raad van Bestuur stelt voor de heer Francois Mattelaer te benoemen als niet-uitvoerende bestuurder voor de statutaire periode van zes jaar.

23 februari 2017

Risicobeheersing: beheer van de voornaamste risico's in VDK Spaarbank

a. Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico dat de tegenpartij niet in staat blijkt haar contractuele verplichting tot terugbetaling van het krediet na te komen. Strategisch blijft de kredietverlening van VDK Spaarbank hoofdzakelijk gericht op de retailmarkt (particulieren, zelfstandigen en kmo's) en de non-profit sector, aansluitend bij het profiel van de bank en haar doelpubliek. De commerciële kredietverlening aan grote bedrijven (corporate) en de kredietverstrekking aan microfinancieringsinstellingen zijn tot op heden relatief beperkt.

Gezien de ruime spreiding van de kredietportefolio, de acceptatie- en monitoringpolitiek en de aard en de kwaliteit van de zekerheden, is het aantal schadegevallen binnen de kredietportefeuille in onze bank historisch laag. Voor de kredieten met een "dubieus" verloop worden de nodige waardeverminderingen geboekt. In dit verband werden over het verlopen boekjaar specifieke voorzieningen op de kredietportefeuille aangelegd ten bedrage van 1,75 miljoen euro. Verder vermelden we dat we ons intern zekerheidsfonds doteerden met 0,76 miljoen euro, als reserve voor eventuele toekomstige risico's op onze portefeuilles woonkredieten, ondernemingskredieten en kredieten aan microfinancieringsinstellingen, zodat op het einde van het verslagjaar deze fondsen samen 3,73 miljoen euro bedragen.

Met betrekking tot het kredietrisico op onze beleggingsportefolio werden de limieten betreffende het tegenpartijrisico op beleggingen in corporate bonds en overheidsobligaties vastgelegd in een beleidsnota, waarin het maximale kredietbedrag per emittent wordt bepaald in functie van zijn kredietwaardigheid. De opvolging van de risico's met betrekking tot onze obligatieportefeuille gebeurt op een proactieve manier in het ALCO (Asset & Liability Comité) en het Risicocomité, met als doelstelling de kwaliteit van onze effectenportefeuille op peil te houden.

Waardeverminderingen / provisies effectenportefeuille: er werden in de loop van het verslagjaar geen nieuwe specifieke waardeverminderingen aangelegd op de effectenportefeuille. Bovendien hadden we geen dubieuze vorderingen in portefeuille. We doteerden ons intern zekerheidsfonds met 1,50 miljoen euro als reserve voor eventuele risico's op onze effectenportefeuille om het op 8 miljoen euro te brengen.

Als gevolg van de evoluties op de aandelenmarkten konden op onze aandelenportefeuille (locom) per saldo positieve waardecorrecties worden geboekt ten bedrage van 0,08 miljoen euro.

b. Marktrisico

Het marktrisico heeft betrekking op koersfluctuaties (waardewijzigingen) in de financiële instrumenten van actief- en passiefposten als gevolg van prijsfluctuaties en van de volatiliteit van de financiële markten waarin de bank actief is. Het belangrijkste marktrisico voor VDK Spaarbank is het renterisico, dat wordt gedefinieerd als het risico van een lager renteresultaat en van een potentiële daling van de nettowaarde van de bank als gevolg van wijzigingen in de rentecurve.

De krachtlijnen op het gebied van het renterisicobeheer werden vastgelegd in een renterisico-policy, goedgekeurd door de Raad van Bestuur. Het renterisico binnen VDK Spaarbank wordt gemeten en opgevolgd via een intern beleidsondersteunend bedrijfsbeheersysteem, dat onder meer gebruik maakt van statische en dynamische gap- en durationmodellen.

De bank voert een voorzichtig beleid met betrekking tot het renterisico, in het kader van de limieten opgelegd door de Raad van Bestuur en door de regelgever. Het toezicht op en de opvolging van het renterisico behoort tot de opdracht en de verantwoordelijkheid van het ALCO en het Risicocomité.

Naast bovenvermeld renterisico vermelden we tevens het marktrisico op onze eigen aandelenportefolio. Onze aandelenportefeuille is beperkt in omvang en bedroeg per 31 december 2016 slechts 2,02% van onze totale beleggingsportefeuille. Derhalve kan het marktrisico uit hoofde van de aandelenposities als beheersbaar worden beschouwd.

c. Liquiditeitsrisico

Het beleid op het gebied van liquiditeitsrisico is erop gericht om steeds te kunnen voldoen aan de betalingsverplichtingen van de bank en aan de opvragingen door de cliënteel. De krachtlijnen van het liquiditeitsrisicobeheer werden vastgelegd in een liquiditeitsbeheerpolicy, goedgekeurd door de Raad van Bestuur. Het liquiditeitsrisico wordt bewaakt in het kader van het dagelijkse thesaurie- en liquiditeitsbeheer en -planning in het ALCO en het Risicocomité, rekening houdend met de interne en externe limieten ter zake.

Er werd bijzondere aandacht besteed aan het liquiditeitsbeheer, waarbij het beheersinstrumentarium en de rapportering verder werden uitgebreid en verfijnd conform de 'sound principles' van het Basel Committee en de circulaires van de toezichthouder. Gezien onder meer de ruime en gespreide klantendepositobasis, de beperkte interbancaire financiering, de liquiditeits-/beleenbaarheidsgraad van onze activa in portefeuille en de strikte monitoring, kan het liquiditeitsrisico in VDK Spaarbank als beperkt worden beschouwd.

d. Operationeel risico

Het operationele risico omvat het risico van verliezen als gevolg van tekortschietende en/of falende interne procedures en systemen, mensen en technologie, of van externe gebeurtenissen.

In navolging van de wettelijke bepalingen ter zake, en van de aanbevelingen in de NBB-circulaire betreffende de "gezonde beheerspraktijken met betrekking tot de bedrijfscontinuïteit van financiële instellingen" wordt door VDK Spaarbank de grootste aandacht besteed aan de uitwerking en de implementatie van een operationeel risicobeleid, met inbegrip van een bedrijfscontinuïteitsbeleid en een Disaster Recovery Plan. De resultaten van de periodieke testen voor zowel Business Continuity Plan- als Disaster Recovery Plan-activiteiten dienen om de bestaande plannen verder bij te sturen.

e. Solvabiliteitsrisico

Het solvabiliteitsrisico omvat het risico dat het eigen vermogen van de bank onvoldoende is om op lange termijn aan alle verplichtingen te voldoen. Het solvabiliteitsrisico wordt binnen het ALCO en het Risicocomité opgevolgd aan de hand van de reglementaire coëfficiënten. Daarbij wordt de evolutie van het eigen vermogen zowel in verhouding tot de gewogen risicovolumes (kapitaalratio's) als ten opzichte van het niet-gewogen risicovolume (leverage ratio) opgevolgd.

Tot slot vermelden wij nog dat onze algemene voorziening in de vorm van het fonds voor algemene bankrisico's per eind 2016 7,00 miljoen euro bedraagt.

Corporate governance: beschrijving van de beleidsstructuur in VDK Spaarbank

1. Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur treedt op in het uitsluitend belang van de vennootschap ten aanzien van de aandeelhouders, de cliënteel en het personeel. De Raad ziet erop toe dat de principes op het gebied van deugdelijk bestuur worden nageleefd.

Naast de wettelijke en statutaire bevoegdheden, behoort het tot de taak van de Raad van Bestuur om het algemeen en strategisch beleid en de ondernemingswaarden van VDK Spaarbank uit te stippelen en om toezicht te houden op de onderneming in het algemeen en op het management in het bijzonder. De Raad van Bestuur gaat na of de wettelijke en prudentiële bepalingen en of de ethische, sociale en maatschappelijke normen en belangen worden nageleefd.

Bij de samenstelling van de Raad van Bestuur vertegenwoordigen de niet-uitvoerende bestuurders een meerderheid ten opzichte van de uitvoerende, wordt een evenwichtig aantal bestuursmandaten toegekend aan onafhankelijke bestuurders, en wordt rekening gehouden met een evenredige vertegenwoordiging van de relevante aandeelhouders. Er wordt tevens aandacht besteed aan de genderdiversiteit.

De bestuurders zijn natuurlijke personen, gekozen op grond van hun bekwaamheid, vereiste integriteit, inzet, ervaring en de meerwaarde die zij kunnen hebben bij het uitstippelen van het algemeen beleid van de vennootschap. Elke bestuurder heeft de nodige beschikbaarheid om zijn verplichtingen als bestuurder na te komen.

De werking van de Raad van Bestuur is gebaseerd op doorzichtigheid, openheid en informatieverspreiding.

Om zijn werking te optimaliseren en zijn taken efficiënt te kunnen vervullen heeft de Raad van Bestuur gespecialiseerde raadgevende comités opgericht, nl. het Auditcomité, het Risicocomité, het Strategisch comité, en het Benoemings- en Remuneratiecomité.

Deze comités adviseren de Raad van Bestuur over bepaalde aangelegenheden. De besluitvorming blijft echter berusten bij de Raad van Bestuur die collegiaal zijn bevoegdheden uitoefent.

De Raad van Bestuur vergaderde het afgelopen jaar vijfmaal over de thema's die in dit jaarverslag worden toegelicht.

a. Auditcomité

Het Auditcomité heeft als voornaamste taken de monitoring van het financiële verslaggevingsproces, de beoordeling van de onafhankelijkheid van de commissaris, het monitoren van de doeltreffendheid van de interne controle, het monitoren van het risicobeheer, en het monitoren van de werking van de interne Audit.

Het Auditcomité vergaderde het afgelopen boekjaar vijf keer. De voornaamste behandelde onderwerpen zijn: de jaarrekening, balans en resultaten per kwartaal, verslag effectieve leiding inzake de beoordeling van de interne controle, auditverslagen en opvolging auditaanbevelingen. Het Auditcomité bracht hierover verslag uit aan de Raad van Bestuur.

De leden van het Auditcomité beschikken over de nodige collectieve deskundigheid op het gebied van boekhouding en Audit. Minstens één lid van het Auditcomité beschikt over deskundigheid op het gebied van boekhouding en/of Audit.

b. Risicocomité

Het Risicocomité heeft als belangrijkste taak het monitoren van de evolutie van de belangrijkste risico's waaraan de kredietinstelling is blootgesteld, in het bijzonder het kredietrisico, het marktrisico, het operationele risico, het juridische risico en het risico op het gebied van reputatie. Daarnaast beoordeelt het Risicocomité de wijze waarop deze risico's binnen de instelling worden beheerd.

Het Risicocomité vergaderde het afgelopen boekjaar vijf keer. Als voornaamste behandelde onderwerpen vermelden we de financiële risico's (renterisico, liquiditeitsrisico, kredietrisico, en solvabiliteitsrisico) het operationeel risico, periodieke rapportering omtrent compliance-aangelegenheden en de opmaak en opvolging van het herstelplan. Het Risicocomité bracht hierover verslag uit aan de Raad van Bestuur.

Elk lid van het Risicocomité bezit de nodige kennis, deskundigheid, ervaring en vaardigheden om de strategie en de risicotolerantie van de bank te begrijpen en te bevatten. De leden beschikken over de nodige professionele of academische deskundigheid om de behandelde onderwerpen met een kritische en onafhankelijke geest te benaderen.

c. Benoemings- en Remuneratiecomité

Het Benoemings- en het Remuneratiecomité adviseert de Raad van Bestuur met betrekking tot alle aangelegenheden verbonden aan de benoeming en het ontslag, vergoeding en verloning van de bestuurders, het management en de onafhankelijke controlefuncties.

In het algemeen zorgt het comité voor het correcte verloop van de (her)benoeming- en ontslagprocedure van de uitvoerende en niet-uitvoerende bestuurders en voor het opvolgen van het remuneratiebeleid van de bestuurders. Meer in het bijzonder besteedt het comité aandacht aan het opstellen van selectiecriteria, bekwaamheidsvereisten (Fit & Proper Beleid) en noodzakelijke tijdsbesteding van bestuurders, de evaluatie van het wettelijk bestuursorgaan. Het comité adviseert betreffende de algemene beginselen van het beloningsbeleid en onderzoekt of de door het beloningsstelsel gecreëerde stimulansen niet van aard zijn aan te sporen tot het nemen van buitensporige risico's.

Het Benoemings- en het Remuneratiecomité vergaderde het afgelopen verslagjaar driemaal en bracht daarover verslag uit aan de Raad van Bestuur.

De leden van het Benoemings- en Remuneratiecomité hebben de nodige kennis met betrekking tot de samenstelling en de werking van de bestuurs- en beleidsorganen van de bank, hebben deskundigheid betreffende alle aangelegenheden verbonden aan de benoeming en het ontslag van bestuurders, effectieve leiders en verantwoordelijken voor onafhankelijke controlefuncties en kunnen een kundig en onafhankelijk oordeel geven over het beloningsbeleid.

d. Strategisch Comité

Het Strategisch Comité heeft de taak de Raad van Bestuur te adviseren met betrekking tot de krachtlijnen van het algemeen beleid en de strategie van de onderneming. Het comité besteedt aandacht aan onder meer de strategische oriëntering, de aandelen- en dividendpolitiek, de expansiepolitiek, de ondernemingswaarden en de integriteit, de toereikendheid van het eigen vermogen, en de bedrijfscontinuïteit. Het adviseert de Raad van Bestuur met betrekking tot corporate governance gedragsregels. Het Strategisch Comité vergaderde afgelopen jaar vijfmaal met betrekking tot deze onderwerpen.

2. Directiecomité

Het Directiecomité is belast met de effectieve leiding van de onderneming en met de operationele uitvoering van het door de Raad van Bestuur vastgestelde waarden, strategieën en beleidslijnen. Daarnaast is het Directiecomité verantwoordelijk voor de naleving van alle relevante wet- en regelgeving, inclusief het toezichthoudend kader dat op VDK Spaarbank van toepassing is.

Het Directiecomité heeft de bevoegdheid om alle beslissingen te nemen m.b.t. het dagelijkse beleid en VDK Spaarbank te vertegenwoordigen in haar relaties met het personeel, de cliënteel, de kredietinstellingen in België en in het buitenland, de economische en sociale milieus en de overheid, evenals om beslissingen te nemen over de vertegenwoordiging van VDK Spaarbank bij de vennootschappen waarin VDK Spaarbank participeert.

3. Onafhankelijke controlefuncties

a. Interne Audit

De interne auditfunctie verschaft op een onafhankelijke manier redelijke zekerheid aan de Raad van Bestuur (via het Auditcomité) en het Directiecomité, over de kwaliteit en de doeltreffendheid van de interne controle, het risicobeheer en de systemen en processen van deugdelijk bestuur van de bank. De interne Audit staat de leden van de Raad van Bestuur (via het Auditcomité) en het Directiecomité, bij in hun opdracht ter zake.

De reikwijdte van de interne Audit omvat het onderzoek en de evaluatie van de aangepastheid en doeltreffendheid van de bestuurs-, risicobeheersings- en interne controleprocessen en de degelijkheid waarmee toegewezen verantwoordelijkheden worden nagekomen.

De interne auditfunctie is een onafhankelijke beoordelingsfunctie, die continu en permanent verzekerd is. De Interne auditor staat als verantwoordelijke voor de interne auditfunctie in voor het gepast leiden van de functie. De interne Audit informeert het Directiecomité en rapporteert via het Auditcomité aan de Raad van Bestuur.

De organisatie en werking van de interne auditfunctie is beschreven in het "Charter Interne Audit".

b. Compliance

De compliancefunctie staat in voor de identificatie en beoordeling van het compliancerisico, verstrekt advies en bijstand aan het directiecomité en de operationele diensten betreffende de correcte toepassing van relevante wetten, reglementen, normen en codes en houdt toezicht op en controleert de naleving van de wettelijke en/of reglementaire regels die verband houden met de integriteit van de activiteiten van de bank en de beheersing van het compliancerisico van de bank.

De functie is centraal georganiseerd als een onafhankelijke controlefunctie en ressorteert onder een lid van het directiecomité. De functie heeft een permanent karakter.

Voor de concrete realisatie en de dagelijkse opvolging van de compliancefunctie heeft het directiecomité een compliance officer aangesteld, die de verantwoordelijke is voor de functie.

Voor onderwerpen in verband met compliance is de compliance officer de bevoorrechte gesprekspartner van de toezichthoudende overheden.

De organisatie, de fundamentele werkingsregels en alle domeinen waarop de compliancefunctie betrekking heeft, zijn opgenomen in het "Compliance Charter".

c. Risicobeheer

De risicobeheerfunctie staat in voor het detecteren, inventariseren en beheren van alle significante risico's, is actief betrokken bij de uitstippeling van de risicostrategie van de instelling en bij alle beleidsbeslissingen die een significante invloed hebben op de risico's. De functie is centraal georganiseerd als een onafhankelijke controlefunctie en ressorteert onder een lid van het directiecomité. De functie heeft een permanent karakter.

Voor de concrete realisatie en de dagelijkse opvolging van de risicobeheerfunctie heeft het directiecomité een risk officer aangesteld, die de verantwoordelijke is voor de functie. De risk officer rapporteert op regelmatige basis over de risicoblootstelling van de bank.

De organisatie en de werking van de risicobeheerfunctie zijn opgenomen in het "Charter van de risicobeheerfunctie".

4. Beloningsbeleid

Het beloningsbeleid wordt als een essentieel element van 'deugdelijk bestuur' beschouwd en is als dusdanig ingeschreven in de politiek van de bank van duurzaam ondernemen en dit conform het globale governance beleid van de onderneming.

Als belangrijke principes geldt er dat het beloningsbeleid:

- geenszins in excessieve beloningen voorziet
- niet aanzet tot buitensporig risicogedrag, maar overeenstemt met en bijdraagt tot een passende en doeltreffende risicobeheersing
- aansluit bij de strategische doelstellingen, de risicotolerantie, de ethische en maatschappelijke ondernemingswaarden van de onderneming en haar lange termijn doelstellingen betreffende duurzame groei en rendabiliteit
- in overeenstemming is met de beginselen die betrekking hebben op de bescherming van cliënten en beleggers

De Raad van Bestuur stelt, op advies van het Benoemings- en remuneratiecomité, de algemene beginselen van het beloningsbeleid vast en ziet toe op de implementatie ervan. De compliance officer en de HR-manager zijn betrokken bij het opstellen van het beloningsbeleid.

De vergoedingen van de leden van de Raad van Bestuur en van de leden van het Directiecomité worden vastgelegd door de Raad van Bestuur. Het Directiecomité is verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging van het beloningsbeleid, dat jaarlijks door de Raad van Bestuur wordt geëvalueerd.

Verslag van de commissaris

aan de algemene vergadering van de vennootschap VDK Spaarbank nv over het boekjaar afgesloten op 31 december 2016

Overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van ons mandaat van commissaris. Dit verslag omvat ons oordeel over de balans op 31 december 2016, over de resultatenrekening van het boekjaar afgesloten op 31 december 2016 en over de toelichting (alle stukken gezamenlijk "de Jaarrekening") en omvat tevens ons verslag betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde eisen.

Verslag over de Jaarrekening - Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de controle uitgevoerd van de Jaarrekening van VDK Spaarbank nv ("de Vennootschap") over het boekjaar afgesloten op 31 december 2016, opgesteld op grond van het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, met een balanstotaal van € 3.867.433.139 en waarvan de resultatenrekening afsluit met een winst van het boekjaar van € 13.696.415.

Verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan voor het opstellen van de Jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de Jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel. Deze verantwoordelijkheid omvat: het opzetten, implementeren en in stand houden van een interne controle met betrekking tot het opstellen en de getrouwe weergave van de Jaarrekening die geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of het maken van fouten bevat; het kiezen en toepassen van geschikte waarderingsregels; en het maken van boekhoudkundige schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze Jaarrekening tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle volgens de internationale auditstandaarden ("International Standards on Auditing" - "ISA's") zoals deze in België werden aangenomen uitgevoerd. Die standaarden vereisen dat wij aan de deontologische vereisten voldoen alsook de controle plannen en uitvoeren teneinde een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de Jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de in de Jaarrekening opgenomen bedragen en toelichtingen. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de beoordeling door de commissaris, met inbegrip van diens inschatting van de risico's van een afwijking van materieel belang in de Jaarrekening als gevolg van fraude of van fouten. Bij het maken van die risico-inschatting neemt de commissaris de bestaande interne controle van de Vennootschap in aanmerking die relevant is voor het opstellen door de Vennootschap van de Jaarrekening die een getrouw beeld geeft, ten einde controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn, maar die niet gericht zijn op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de bestaande interne controle van de Vennootschap.

Een controle omvat tevens een evaluatie van de geschiktheid van de gehanteerde waarderingsregels en van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van de presentatie van de Jaarrekening als geheel.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen en wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om daarop ons oordeel te baseren.

Oordeel zonder voorbehoud

Naar ons oordeel geeft de Jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en van de financiële toestand van de Vennootschap per 31 december 2016, alsook van haar resultaten over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Verslag betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de Jaarrekening, in overeenstemming met artikel 96 van het Wetboek van vennootschappen, het naleven van de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften die van toepassing zijn op het voeren van de boekhouding, alsook voor het naleven van het Wetboek van vennootschappen en van de statuten van de Vennootschap.

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde ISA's, is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, de naleving van bepaalde wettelijke en reglementaire verplichtingen na te gaan. Op grond hiervan, doen wij de volgende bijkomende verklaringen die niet van aard zijn om de draagwijdte van ons oordeel over de Jaarrekening te wijzigen:

- ⇒ Het jaarverslag over de Jaarrekening opgesteld overeenkomstig de artikelen 95 en 96 van het Wetboek van vennootschappen en neer te leggen overeenkomstig artikel 100 van het Wetboek van vennootschappen, behandelt, zowel qua vorm als qua inhoud, de door de wet vereiste inlichtingen, stemt overeen met de Jaarrekening en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van onze opdracht.
- ⇒ Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd overeenkomstig de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.
- ⇒ De resultaatverwerking, die aan de algemene vergadering wordt voorgesteld, stemt overeen met de wettelijke en statutaire bepalingen.
- ⇒ Wij dienen u geen verrichtingen of beslissingen mede te delen die in overtreding met de statuten of het Wetboek van vennootschappen zijn gedaan of genomen.

Brussel, 7 maart 2017

Ernst & Young Bedrijfsrevisoren BCVBA
Commissaris
vertegenwoordigd door

Christel Weymeersch*
Venoot

* Handelend in naam van een BVBA

BALANS
POSTEN
BUITENBALANSTELLING
RESULTATENREKENING

40		BE0400.067.788		9	EUR	
NAT.	Datum neerlegging	Nr.	Blz.	E.	D.	VOL 1.

JAARREKENING IN EURO

NAAM: VDK SPAARBANK .....
 Rechtsvorm: NAAMLOZE VENNOOTSCHAP .....
 Adres: SINT-MICHELSPLEIN ..... Nr.: 16..... Bus: .....
 Postnummer: 9000 ..... Gemeente: GENT .....
 Rechtspersonenregister (RPR) - Rechtbank van Koophandel van GENT RPR 0400.067.788 – HR 4281 .....
 Internetadres: http://www.vdk.be .....

Ondernemingsnummer 0400.067.788

DATUM 21/12/2007 van de neerlegging van de oprichtingsakte OF van het recentste stuk dat de datum van bekendmaking van de oprichtingsakte en van de akte tot statutenwijziging vermeldt.

JAARREKENING goedgekeurd door de algemene vergadering van 31/03/2017
 met betrekking tot het boekjaar dat de periode dekt van 01/01/2016 tot 31/12/2016
 Vorig boekjaar van 01/01/2015 tot 31/12/2015

De bedragen van het vorige boekjaar zijn identiek met die welke eerder openbaar werden gemaakt: ja / ~~neen~~

VOLLEDIGE LIJST met naam, voornamen, beroep, woonplaats (adres, nummer, postnummer en gemeente) en functie in de onderneming, van de BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS EN COMMISSARISSEN

Bestuurders – leden van het Directiecomité

- VAN DEN NESTE Leen, Borsbekestraat 100, 9551 Herzele
- ROESBEKE Ronald, Raverschootstraat 299, 9900 Eeklo
- BOCKSTAEL Philippe, Hoogstraat 32, 9820 Merelbeke
- VEREECKEN Frank, Watermuntweg 9, 9070 Lochristi (begin mandaat 29/08/2016)
- ROMANUS Bart, Wolvenhoek 7, 9506 Geraardsbergen (begin mandaat 29/08/2016)

Bestuurders

- MATTHIJS Paul, Coupure 1, 9000 Gent
- DE SCHAMPHELAERE Johan, Dorp 9, 9860 Oosterzele
- VERVLOET Louis, Jovastraat 16, 9050 Gentbrugge
- DE ROO Johan, Harinkweg 14A, 9990 Maldegem
- BUYSSE Marc, Sparappellaan 19, 9032 Wondelgem
- DE TREMERIE Rein, Wolterslaan 80, 9000 Gent
- PAUWELS Mario, Jan Verspeyenstraat 18, 9000 Gent
- LOGGHE Lieve, Bunder 4, 9080 Lochristi
- DE RYCKE Raphaël, Zeedijk 421 bus701, 8670 Oostduinkerke
- DE WILDE Marc, Stenenmolenstraat 8, 2890 Sint-Amands
- CORIN Jean-Paul, Schuurkenstraat 2/401, 9000 Gent
- VANDERSCHRICK Dirk, Waalborrelaan 22, 1730 Asse
- SMETRYNS Veronique, Rode Beukendreef 22, 9831 Deurle

Commissaris

Ernst & Young Bedrijfsrevisoren bcvba, De Kleetlaan 2 te 1831 Diegem, B.T.W. BE 0446.334.711, Registratienummer IBR (B160)
 Vertegenwoordigd door Christel Weymeersch

Zijn gevoegd bij deze jaarrekening: - het jaarverslag
 - het verslag van de commissaris

Totaal aantal neergelegde bladen: 68

Handtekening

 Frank Vereecken
 Lid Directiecomité

Handtekening

 Leen van den Neste
 Voorzitter Directiecomité

BALANS PER 31 DECEMBER 2016

Actief

	2016	2015
I. Kas, tegoeden bij centrale banken, postcheque- en girodiensten	21.275.762	20.917.515
II. Bij de centrale bank herfinancierbaar overheidspapier	52.122.099	23.976.201
III. Vorderingen op kredietinstellingen	46.961.854	69.481.566
A. Onmiddellijk opvraagbaar	8.246.716	10.434.401
B. Overige vorderingen (op termijn of met opzegging)	38.715.138	59.047.165
IV. Vorderingen op cliënten	1.729.970.657	1.494.323.434
V. Obligaties en andere vastrentende effecten	1.932.034.235	1.931.023.445
A. Van publiekrechtelijke emittenten	282.852.763	305.651.396
B. Van andere emittenten	1.649.181.472	1.625.372.049
VI. Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	38.493.509	34.078.553
VII. Financiële vaste activa	1.694.805	2.563.805
B. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	285.394	285.394
C. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren	1.409.411	2.278.411
VIII. Oprichtingskosten en immateriële vaste activa	874.844	952.587
IX. Materiële vaste activa	18.152.585	19.692.688
XI. Overige activa	488.192	993.080
XII. Overlopende rekeningen	25.364.597	28.055.546
Totaal actief	3.867.433.139	3.626.058.419

Passief

	2016	2015
I. Schulden aan kredietinstellingen	2.556.341	3.034.864
A. Onmiddellijk opvraagbaar	2.556.341	3.034.864
C. Overige schulden op termijn of met opzegging	0	0
II. Schulden aan cliënten	3.049.250.325	2.802.544.197
A. Spaargelden / spaardeposito's	1.900.698.949	1.790.339.601
B. Andere schulden	1.148.551.376	1.012.204.596
1) Onmiddellijk opvraagbaar	622.834.583	530.387.210
2) Op termijn of met opzegging	525.716.793	481.817.386
III. In schuldbewijzen belichaamde schulden	495.609.384	501.776.510
A. Obligaties en andere vastrentende effecten in omloop	495.7609.384	501.776.510
IV. Overige schulden	14.316.755	14.313.619
V. Overlopende rekeningen	19.728.169	25.952.272
VI. A. Voorzieningen voor risico's en kosten	1.033.037	1.170.077
1) Pensioenen en soortgelijke verplichtingen	810.037	897.077
3) Overige risico's en kosten	223.000	273.000
B. Uitgestelde belastingen	289.648	127.233
VII. Fonds voor algemene bankrisico's	7.000.000	6.600.000
EIGEN VERMOGEN		
IX. Kapitaal	25.000.000	25.000.000
A. Geplaatst kapitaal	25.000.000	25.000.000
XII. Reserves	238.705.850	231.590.432
A. Wettelijke reserve	2.500.000	2.500.000
B. Onbeschikbare reserve	39.663	39.663
2) Andere	39.663	39.663
C. Belastingvrije reserve	13.966.187	13.650.769
D. Beschikbare reserve	222.200.000	215.400.000
XIII. Overgedragen winst	13.943.630	13.949.214
Totaal passief	3.867.433.139	3.626.058.419

RESULTATENREKENING PER 31 DECEMBER 2016

Rubriek (1)	2016	2015
I. Renteopbrengsten en soortgelijke opbrengsten	74.483.320	83.192.163
waaronder: uit vastrentende effecten	34.386.368	37.414.424
II. Rentekosten en soortgelijke kosten	-19.472.648	-26.987.839
III. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten	3.134.047	3.216.139
A. Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	2.586.403	3.086.160
D. Andere aandelen van de financiële vaste activa	547.644	129.979
IV. Ontvangen provisies	7.629.725	7.356.857
V. Betaalde provisies	-6.589.397	-5.552.005
VI. Resultaten uit financiële transacties	2.268.974	-193.774
A. Wisselbedrijf in effecten en andere financiële instrumenten	-90.088	-486.007
B. Uit de realisatie van beleggingseffecten	2.359.061	292.233
VII. Algemene administratieve kosten	-31.387.578	-32.679.542
A. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	-20.210.109	-21.079.019
B. Overige administratieve kosten	-11.177.470	-11.600.522
VIII. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	-2.332.547	-2.535.189
IX. Terugneming van waardeverminderingen (waardeverminderingen) op vorderingen en terugneming van voorzieningen (voorzieningen) voor de posten buitenbalanstelling "I. Eventuele passiva" en "II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico"	-4.007.508	-2.015.091
X. Terugneming van waardeverminderingen (waardeverminderingen) op de beleggingsportefeuille in obligaties, aandelen en andere vastrentende of niet-vastrentende effecten	77.177	213.054
XI. Besteding en terugneming van voorzieningen voor andere risico's en kosten dan bedoeld in de posten buitenbalanstelling "I. Eventuele passiva" en "II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico"	137.041	76.570
XII. Voorzieningen voor andere risico's en kosten dan bedoeld in de posten buitenbalanstelling "I. Eventuele passiva" en "II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico"	0	-195.027
XIII. Toevoeging aan het fonds voor algemene bankrisico's	-400.000	-1.600.000
XIV. Overige bedrijfsopbrengsten	817.292	848.224
XV. Overige bedrijfskosten	-5.253.670	-4.933.865
XVI. Winst (Verlies) uit de gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen	19.104.226	18.210.675
XVII. Uitzonderlijke opbrengsten	1.227.481	1.196.409
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa	597.527	1.196.409
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten	629.955	0
XVIII. Uitzonderlijke kosten	-148.728	-214.826
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen	-77.867	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa	-70.861	-214.826

Rubriek (2)	2016	2015
XIX. Winst (Verlies) van het boekjaar vóór belastingen	20.182.979	19.192.259
XIXbis A. Overboeking naar de uitgestelde belastingen	-197.151	0
XIXbis B. Onttrekking aan de uitgestelde belastingen	34.735	4.779
XX. Belastingen op het resultaat	-6.008.730	-6.027.122
A. Belastingen	-6.023.128	-6.027.663
B. Regularisering van belastingen en terugneming van belastingvoorzieningen	14.398	541
XXI. Winst (Verlies) van het boekjaar	14.011.833	13.169.916
XXII. Overboeking naar belastingvrije reserves	-382.876	0
Onttrekking aan belastingvrije reserves	67.458	9.282
XXIII. Te bestemmen winst (te verwerken verlies) van het boekjaar	13.696.415	13.179.198

POSTEN BUITENBALANSTELLING

	2016	2015
I. Eventuele passiva	3.134.441	11.077.530
C. Overige borgtochten	3.134.441	11.077.530
II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico	185.748.418	152.110.748
C. Beschikbare marge op betekende kredietlijnen	185.748.418	152.110.748
III. Aan de kredietinstelling toevertrouwde waarden	833.731.211	820.422.063
B. Open bewaring en gelijkgestelde	833.731.211	820.422.063
IV. Te storten op aandelen	12.865.671	7.490.085
Totaal buitenbalans	1.035.479.741	991.100.426

RESULTAATVERWERKING

Rubriek	2016	2015
A. Te bestemmen winstsaldo	27.645.630	27.051.214
1. Te bestemmen winst van het boekjaar	13.696.415	13.179.198
2. Overgedragen winst van het vorige boekjaar	13.949.214	13.872.016
C. Toevoeging aan het eigen vermogen	6.800.000	6.200.000
3. Aan de overige reserves	6.800.000	6.200.000
D. Over te dragen resultaat	13.943.630	13.949.214
1. Over te dragen winst	13.943.630	13.949.214
F. Uit te keren winst	6.902.000	6.902.000
1. Vergoeding van het kapitaal	6.902.000	6.902.000

TOELICHTING

I. Staat van de vorderingen op kredietinstellingen (actiefpost III.)

B. Overige vorderingen (op termijn of met opzegging) op kredietinstellingen (actiefpost III.B.)

	2016
2. Uitsplitsing van deze vorderingen naar hun resterende looptijd	
- tot drie maanden	31.221.090
- meer dan drie maanden tot één jaar	7.494.048
- meer dan één jaar tot vijf jaar	0
- meer dan vijf jaar	0
- met onbepaalde looptijd	0

II. Staat van de vorderingen op cliënten (actiefpost IV.)

2. Vorderingen

	2016	2015
- op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	122.500	122.770

5. Uitsplitsing naar resterende looptijd

	2016
- tot drie maanden	61.948.271
- meer dan drie maanden tot één jaar	130.906.070
- meer dan één jaar tot vijf jaar	442.853.314
- meer dan vijf jaar	1.085.357.109
- met onbepaalde looptijd	8.905.893

6. Uitsplitsing naar aard van de debiteuren

	2016
- overheid	68.005.498
- particulieren	1.326.977.494
- ondernemingen	334.987.665

7. Uitsplitsing van de vorderingen naar hun aard

	2016
- vorderingen uit leasing	0
- leningen tegen forfaitair lastenpercentage	17.454.515
- hypotheekleningen	1.291.243.504
- andere leningen op termijn van meer dan één jaar	341.271.028
- overige vorderingen	80.001.610

8. Geografische uitsplitsing van de vorderingen

	2016
- vorderingen op België	1.687.850.077
- vorderingen op het buitenland	42.120.580

III. Staat van de obligaties en andere vastrentende effecten (actiefpost V.)

A. Algemene opgave

3. Achtergestelde vorderingen

	2016	2015
- obligaties en effecten die achtergestelde vorderingen vertegenwoordigen	3.768.333	4.000.000

4. Geografische uitsplitsing van de effecten

	België	buitenland
- publiekrechtelijke emittenten (actiefpost V.A.)	261.141.144	21.711.618
- andere emittenten (actiefpost V.B.)	290.754.075	1.358.427.398

5. Noteringen

	boekwaarde	marktwaarde
- genoteerde effecten	1.838.443.750	1.914.069.889
- niet genoteerde effecten	93.590.485	

6. Looptijden

	2016
- resterende looptijd tot één jaar	262.854.387
- resterende looptijd van meer dan één jaar	1.669.179.848

7. Uitsplitsing in handels- en beleggingsportefeuille

	2016
- handelsportefeuille	0
- beleggingsportefeuille	1.932.034.235

9. Voor de beleggingsportefeuille

	2016
- het positieve verschil van alle effecten waarvan de terugbetalingswaarde groter is dan hun boekwaarde	4.211.019
- het negatieve verschil van alle effecten waarvan de terugbetalingswaarde kleiner is dan hun boekwaarde	43.018.419

B. Gedetailleerde opgave van de boekwaarde van de beleggingsportefeuille

	2016
1. Aanschaffingswaarde per eind voorgaand boekjaar	<i>1.937.545.858</i>
2. Mutaties huidig boekjaar	
- aanschaffingen	423.042.753
- buitengebruikstellingen (-)	-411.977.962
- aanpassingen met toepassing van art. 35 ter, §4 en 5 (+/-)	-8.548.034
3. Aanschaffingswaarde per einde huidig boekjaar	<i>1.940.062.615</i>
5. Waardeverminderingen per eind voorgaand boekjaar	6.522.413
6. Mutaties tijdens huidig boekjaar	
- geboekt	1.505.967
- teruggenomen want overtollig (-)	0
- afgeboekt	0
- overgeboekt van een post naar een andere (-)	0
7. Waardevermindering per einde huidig boekjaar	<i>8.028.380</i>
8. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	1.932.034.235

IIIbis. Thematische volkslening

	2016	2015
1. Het totale bedrag van de krachtens de voornoemde wet aangetrokken gelden	43.012.916	43.073.916
a. Gelden aangetrokken in de vorm van kasbonnen en termijn-deposito's overeenkomstig artikel 4 van de voornoemde wet	43.012.916	43.073.916
b. Gelden aangetrokken door middel van interbankenleningen afgesloten overeenkomstig artikel 6 van de voornoemde wet	0	0
2. De aanwending van bovenvermelde aangetrokken gelden	43.012.916	43.073.916
a. Volksleningen toegekend overeenkomstig de voornoemde wet	43.012.916	38.004.538
b. Beleggingen gerealiseerd overeenkomstig artikel 11 van de voornoemde wet	0	5.069.378
c. Interbankenleningen toegekend in overeenstemming met de voornoemde wet	0	0

IV. Staat van de aandelen en andere niet-vastrentende effecten (actiefpost VI.)

A. Algemene opgave

1. Geografische uitsplitsing van de emittenten van effecten

	2016
- Belgische emittenten	24.062.484
- buitenlandse emittenten	14.431.025

2. Noteringen

	boekwaarde	marktwaarde
- genoteerde effecten	29.696.685	38.761.646
- niet genoteerde effecten	8.796.824	

3. Uitsplitsing naargelang de aandelen en effecten behoren tot de

	2016
- handelsportefeuille	0
- beleggingsportefeuille	38.493.509

B. Gedetailleerde opgave van de boekwaarde van de beleggingsportefeuille

	2016
1. Aanschaffingswaarde per eind voorgaand boekjaar	<i>35.783.728</i>
2. Mutaties huidig boekjaar	
- aanschaffingen	7.472.304
- buitengebruikstellingen (-)	-4.657.643
- andere wijzigingen (+/-)	1.517.151
3. Aanschaffingswaarde per einde huidig boekjaar	<i>40.115.540</i>
5. Waardeverminderingen per eind voorgaand boekjaar	1.705.175
6. Mutaties tijdens huidig boekjaar	
- geboekt	48.515
- teruggenomen want overtollig (-)	-131.658
- afgeboekt (-)	0
7. Waardevermindering per einde huidig boekjaar	<i>1.622.032</i>
8. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	38.493.508

V. Staat van de financiële vaste activa (actiefpost VII)

A. Algemene opgave

1. Uitsplitsing van de financiële vaste activa volgens economische sector

	andere ondernemingen	
	2016	2015
- deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	285.394	285.394
- andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren	1.409.411	2.278.411

2. Noteringen

	genoteerd	niet genoteerd
	2016	2015
- deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	0	285.394
- andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren	0	1.409.411

C. & D. Gedetailleerde opgave van de boekwaarde

	deelnemings- verhouding (VII.B.)	andere (VII.C.)
1. Aanschaffingswaarde per eind voorgaand boekjaar	<i>409.340</i>	<i>2.528.409</i>
2. Mutaties huidig boekjaar		
- aanschaffingen	0	0
- buitengebruikstellingen (-)	0	-869.000
- overboekingen van een post naar een andere (+/-)	0	0
3. Aanschaffingswaarde per einde huidig boekjaar	<i>409.340</i>	<i>1.659.409</i>
7. Waardeverminderingen per eind voorgaand boekjaar	123.946	249.998
8. Mutaties tijdens huidig boekjaar		
- geboekt	0	0
- teruggenomen want overtollig (-)	0	0
- verworven van derden	0	0
- afgeboekt (-)	0	0
- overgeboekt van een post naar een andere	0	0
9. Waardevermindering per einde huidig boekjaar	<i>123.946</i>	249.998
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	285.394	1.409.411

VI. Lijst van de ondernemingen waarin VDK een deelneming bezit

Hier worden de ondernemingen vermeld waarin VDK een deelneming bezit in de zin van het Koninklijk besluit van 23.09.1992, alsook de andere ondernemingen waarin de kredietinstelling maatschappelijke rechten bezit ten belope van ten minste 10% van het geplaatste kapitaal.

Naam, volledig adres van de zetel, ondernemingsnummer	Aangehouden maatschappelijke rechten				Gegevens over het laatste boekjaar waarvoor de jaarrekening beschikbaar is			
	rechtstreeks			via dochter %	jaarrekening op	munt	eigen vermogen	netto resultaat
	soort	aantal	%					
1. Bedrijfscentrum regio Meetjesland n.v. Industrielaan 9 A 9990 Maldegem B.T.W. BE 0452.586.063	gewoon	20	17,24	0	31.12.2015	EUR	384.512	-28.185
2. Bedrijfscentrum De Punt Kerkstraat 108 9050 Gentbrugge B.T.W. BE 0434.319.379	gewoon	1.320	14,66	0	31.12.2015	EUR	2.274.985	72.352
3. De Schoring cvba Clara Snellingsstraat 27 2100 Deurne B.T.W. BE 0881.883.418	gewoon	150	14,71	0	31.12.2015	EUR	195.243	2.575
4. BBOF II Intermediate 4BV (*) Zuidplein 76 NL 1077 XV Amsterdam Nederland KvK nr. 30199916	gewoon	18.000	25,00	0	31.12.2015	EUR	1.231.542	-2.189.227
5. BBOF III Intermediate 1BV (*) Zuidplein 76 NL 1077 XV Amsterdam Nederland KvK nr. 34277508	gewoon	17.280	21,82	0	31.12.2015	EUR	6.667.848	3.500.588
6. BBOF IV Intermediate 3BV (*) Zuidplein 76 NL 1077 XV Amsterdam Nederland KvK nr. 53080564	gewoon	140	45,16	0	31.12.2015	EUR	7.662.029	2.440.211
7. BBOF V Intermediate 1BV (*) Zuidplein 76 NL 1077 XV Amsterdam Nederland KvK nr. 65866185	gewoon	70.000	43,85	0	opgericht 14.10.2016	EUR	-	-

(*) De maatschappelijke rechten die worden aangehouden in BBOF II Intermediate 4BV, BBOF III Intermediate 1BV, BBOF IV Intermediate 3BV en BBOF V Intermediate 1BV worden niet beschouwd als deelneming. De rechten hebben geenszins tot doel om, door het scheppen van een duurzame en specifieke band, een invloed uit te oefenen op de oriëntatie van het beleid van deze onderneming.

VII. Staat van de oprichtingskosten en immateriële vaste activa (actiefpost VIII.)

D. Overige immateriële vaste activa

1. Aanschaffingswaarde per eind voorgaand boekjaar	<i>2.692.411</i>
2. Mutaties huidig boekjaar	
- aanschaffingen	222.208
- buitengebruikstellingen (-)	0
3. Aanschaffingswaarde per einde huidig boekjaar	<i>2.914.619</i>
4. Afschrijvingen per einde vorig boekjaar	<i>1.739.824</i>
5. Mutaties tijdens boekjaar	
- geboekt	299.951
- afgeboekt (-)	0
6. Afschrijvingen per einde huidig boekjaar	<i>2.039.775</i>
7. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	874.844

VIII. Staat van de materiële vaste activa (actiefpost IX.)

	terreinen gebouwen	installaties machines uitrusting	meubilair rollend materieel
1. Aanschaffingswaarde per eind voorgaand boekjaar	<i>58.833.170</i>	<i>5.683.598</i>	<i>2.776.344</i>
2. Mutaties huidig boekjaar			
- aanschaffingen	710.383	498.018	180.135
- buitengebruikstellingen (-)	-1.750.932	0	-197.013
3. Aanschaffingswaarde per einde huidig boekjaar	<i>57.792.621</i>	<i>6.181.616</i>	<i>2.759.466</i>
7. Afschrijvingen per einde vorig boekjaar	<i>40.685.666</i>	<i>4.791.133</i>	<i>2.123.625</i>
8. Mutaties tijdens boekjaar			
- geboekt	1.337.954	462.326	232.315
- afgeboekt (-)	-894.535	0	-157.365
9. Afschrijvingen per einde huidig boekjaar	<i>41.129.085</i>	<i>5.253.459</i>	<i>2.198.575</i>
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	16.663.536	928.157	560.892

X. Overlopende rekeningen (actiefpost XII.)

	2016
1. over te dragen kosten	290.109
2. verworven opbrengsten	25.074.488

XII. Staat van de schulden aan cliënten (passiefpost II.)

2. Schulden aan

	2016	2015
- andere ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	210.120	209.987

3. Uitsplitsing naar resterende looptijd

	2016
- onmiddellijk opeisbaar	622.900.554
- tot drie maanden	139.145.687
- meer dan drie maanden tot één jaar	97.914.694
- meer dan één jaar tot vijf jaar	204.185.666
- meer dan vijf jaar	84.404.774
- met onbepaalde looptijd	1.900.698.949

4. Uitsplitsing naar de aard van de schuldeisers

	2016
- overheid	141.344.172
- particulieren	2.441.304.580
- ondernemingen	466.601.573

5. Geografische uitsplitsing van de schulden

	2016
- aan België	2.964.487.666
- aan het buitenland	84.762.659

XIII. Staat van de in schuldbewijzen belichaamde schulden (passiefpost III.)

3. Uitsplitsing naar resterende looptijd

	2016
- tot drie maanden	29.708.743
- meer dan drie maanden tot één jaar	91.454.948
- meer dan één jaar tot vijf jaar	313.539.127
- meer dan vijf jaar	60.906.566

XIV. Staat van de overige schulden (passiefpost IV.)

3. Belastingen

	2016
a) te betalen belastingen	1.090.219
b) geschatte belastingsschulden	0

4. Overige schulden

	2016
- bezoldigingen en sociale lasten	4.551.275
- te betalen facturen	982.488
- dividenden	7.359.151
- overige	333.623

XV. Overlopende rekeningen (passiefpost V.)

	2016
1. toe te rekenen kosten	19.728.169

XVIII. Staat van het kapitaal en de aandeelhoudersstructuur

A. Staat van het kapitaal

1. Maatschappelijk kapitaal

	bedragen	aantal aandelen (1)
a. geplaatst kapitaal (passiefpost IX.A.)		
eind voorgaand boekjaar	25.000.000	
mutaties huidig boekjaar	0	0
<i>per einde huidig boekjaar</i>	<i>25.000.000</i>	
b. samenstelling kapitaal		
<i>- Soorten aandelen</i>		
gewone	25.000.000	49.300
<i>- Aandelen op naam of gedematerialiseerde aandelen</i>		
op naam		8
gedematerialiseerd		49.292

(1) werkelijke aantallen

XIX. Uitsplitsing balans euro – vreemde munten

	in euro	in vreemde munten (tegenwaarde euro)
- totaal actief	3.836.320.968	31.112.171
- totaal passief	3.858.989.646	8.443.493

XXI. Staat van de gewaarborgde schulden en verplichtingen

C. Panden op andere activa

1. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van de kredietinstelling

	boekwaarde
b. Posten buitenbalanstelling	
- voorschottenlijnen	16.376.213
- swaps	3.476.816
- waarborg	2.837.950

XXIII. Gegevens met betrekking tot het bedrijfsresultaat (posten I. tot XV. van de resultatenrekening)

1. Uitsplitsing van de bedrijfsopbrengsten volgens hun oorsprong

	2016	2015
a) renteopbrengsten en soortgelijke opbrengsten	74.483.320	83.192.163
b) opbrengsten uit niet-vastrentende effecten: aandelen en andere niet-vastrentende effecten	2.586.403	3.086.160
e) opbrengsten uit niet-vastrentende effecten: andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren	547.644	129.979
f) ontvangen provisies	7.629.725	7.356.857
g) resultaten uit financiële transacties:		
- uit het wisselbedrijf	-90.088	-486.007
- uit de realisatie van beleggingseffecten	2.359.061	292.233
h) overige bedrijfsopbrengsten	817.292	848.224

2.1. Werknemers ingeschreven in het personeelsregister

	2016	2015
a) aantal op de afsluitingsdatum ingeschreven personen	265	269
b) gemiddeld aantal ingeschreven personen in voltijds equivalent	244,1	253,7
- directie	4,2	3,3
- bedienden	239,1	250,4
- arbeiders	0,0	0,0
- andere	0,0	0,0
c) aantal gepresteerde uren	358.891,3	368.329,4

2.2. Uitzendkrachten en werknemers die ter beschikking zijn gesteld van de onderneming

	2016	2015
a) aantal op de afsluitingsdatum ingeschreven personen	2	0
b) gemiddeld aantal ingeschreven personen in voltijds equivalent	0,6021	0
c) aantal gepresteerde uren	1.099,19	0

3. Personeelskosten

	2016	2015
a) bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen	13.733.398	15.275.819
b) patronale bijdragen voor sociale verzekeringen	3.971.570	4.260.962
c) patronale premies voor bovenwettelijke verzekeringen	1.374.115	997.494
d) andere personeelskosten	1.053.251	468.999
e) pensioenen	77.775	75.745

4. Voorzieningen voor pensioenen

	2016	2015
- toevoegingen (+)	0	74.027
- bestedingen en terugnemingen (-)	-87.041	-76.570

5. Overige bedrijfsopbrengsten (post XIV. van de resultatenrekening)

	2016	2015
- ontvangen huur	456.159	442.036
- gerecupereerde kosten	310.936	206.868

6. Overige bedrijfskosten (post XV. van de resultatenrekening)

	2016	2015
- bedrijfsbelastingen en taksen	5.229.509	4.928.881
- diverse overige bedrijfskosten	24.161	4.984

XXIV. Opgave van de buitenbalanstellingverrichtingen op termijn op effecten, deviezen en andere financiële instrumenten, die geen verplichtingen met zich brengen met een potentieel kredietrisico in de zin van post II van de buitenbalanstelling

A. Soorten verrichtingen

Bedrag op de afsluitingsdatum
van de rekeningen

2. Op deviezen (a)	2016	2015
Termijnwisselverrichtingen	0	0
Valuta- en renteswaps	29.883.313	47.066.838
<i>(a) Bedragen die moeten worden geleverd</i>		
3. Op andere financiële instrumenten	2016	2015
Renteswap-overeenkomsten (b)	274.000.000	241.000.000
Waarvan niet als dekking bestemde verrichting (b)	117.207.107	77.064.026
<i>(b) Nominaal / notioneel refertebedrag</i>		
Andere aan- en verkopen op termijn	2016	2015
Andere optieverrichtingen (c)	1.250.000	0
Waarvan niet als dekking bestemde verrichting (c)	1.250.000	0
<i>(c) Aankoop-/verkoop prijs overeengekomen tussen partijen</i>		

B. Becijfering van de impact op de resultaten van een derogatie op de waarderingsregel van artikel 36bis, § 2 met betrekking tot de termijnrenteverrichtingen

2. Termijnrenteverrichtingen in het kader van het ALM-beheer

	2016
a. Nominaal/notioneel refertebedrag op de afsluitingsdatum van de rekeningen	82.792.893
b. Verschil tussen de marktwaarde en de boekwaarde	-285.909

XXV. Uitzonderlijke resultaten

	2016
3. Uitsplitsing van de andere uitzonderlijke opbrengsten indien onder deze post een aanzienlijk bedrag voorkomt: Teruggave taken en verwijlrenten vorige boekjaren	629.955

XXVI. Belastingen op het resultaat

1. belastingen op het resultaat van het boekjaar	2016	
a. verschuldigde of betaalde belastingen en voorheffingen	6.008.730	
2. belastingen op het resultaat van vorige boekjaren	2016	
b. regularisering van belastingen en terugnemings belastingvoorzieningen	14.398	
3. belangrijkste verschillen tussen de winst vóór belastingen zoals deze blijkt uit de jaarrekening en de geraamde belastbare winst	2016	
- (terugnages) voorzieningen, waardeverminderingen, meer-/ minderwaarden	2.413.763	
- verworpen uitgaven	742.877	
- DBI	-2.177.457	
- Notionele intrest	-2.843.230	
5. bronnen van belastinglatenties		
a. Actieve latenties	2016	
- Fonds voor algemene bankrisico's	7.000.000	
- Belaste waardeverminderingen/voorzieningen	17.066.712	

XXVII. Andere taken en belastingen ten laste van derden

1. In rekening gebrachte belasting op de toegevoegde waarde, egalisatiebelasting en speciale belasting

	2016	2015
a. aan de onderneming (aftrekbaar)	71.960	36.658
b. door de onderneming	498.790	569.913

2. Ingehouden bedragen ten laste van derden

	2016	2015
a. bedrijfsvoorheffing	4.989.589	5.142.050
b. roerende voorheffing	4.975.686	5.813.342

XXVIII. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen en transacties met verbonden partijen

A. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

4. In voorkomend geval, een beknopte beschrijving van de regeling inzake het aanvullend rust- of overlevingspensioen ten behoeve van de personeels- of directieleden, met opgave van de maatregelen om de daaruit voortvloeiende kosten te dekken.

VDK Spaarbank nv voorziet voor haar medewerkers in een aanvulling op de wettelijke rust- en overlevingspensioenen onder de vorm van een groepsverzekering.
Het betreft "Defined benefit plans" en "Defined contribution plans".

B. Transacties met verbonden partijen buiten normale marktvoorwaarden:

Nihil

XXIX. Financiële betrekkingen met

A. Bestuurders en zaakvoerders

2016

- 4. Rechtstreekse en onrechtstreekse bezoldigingen en ten laste van de resultatenrekening toegekende pensioenen, voor zover deze vermelding niet uitsluitend of hoofdzakelijk betrekking heeft op de toestand van een enkel identificeerbaar persoon**

- aan bestuurders en zaakvoerders 1.373.588

B. De commissaris

2016

- 1. Bezoldiging van de commissaris(sen)** 112.507
- 2. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door de commissaris(sen):**

- Andere controleopdrachten 1.393
- Belastingadviesopdrachten 0
- Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten 0

- 3. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn):**

- Andere controleopdrachten 0
- Belastingadviesopdrachten 4.479
- Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten 0

XXX. Posities in financiële instrumenten

	2016
1. Door de instelling te ontvangen financiële instrumenten voor rekening van cliënten	0
2. Door de instelling te leveren financiële instrumenten aan cliënten	596.810
3. Door de instelling in bewaring ontvangen financiële instrumenten van cliënten	829.497.585
4. Door de instelling in bewaring gegeven financiële instrumenten van cliënten	342.339.709
5. Door de instelling in waarborg ontvangen financiële instrumenten van cliënten	4.009.740
6. Door de instelling in waarborg gegeven financiële instrumenten van cliënten	0

XXXII. Afgeleide financiële instrumenten die niet gewaardeerd zijn op basis van de reële waarde

	2016
Schatting van de reële waarde voor elke categorie afgeleide financiële instrumenten die niet gewaardeerd zijn op basis van de waarde in het economisch verkeer, met opgave van de omvang en de aard van de instrumenten	
- notioneel bedrag renteswaps	156.792.893
- marktwaarde renteswaps	-602.412
- boekwaarde renteswaps	-132.860
- notioneel bedrag valuta- en renteswaps	29.883.313
- marktwaarde valuta en renteswaps	-5.079.491
- boekwaarde valuta- en renteswaps	-5.100.931

XXXIII. Betrekkingen met geassocieerde ondernemingen in de zin van artikel 12 van het Wetboek van vennootschappen

	2016	2015
1. Bedrag van de financiële vaste activa		
- Deelnemingen		
BBOF II Intermediate 4BV (*)	92.406	52.236
BBOF III Intermediate 1BV (*)	4.320	4.320
BBOF IV Intermediate 3BV (*)	3.309.442	2.782.584
BBOF V Intermediate 1BV (*)	347.134	0
	2016	2015
5. Andere betekenisvolle financiële verplichtingen		
- Nog te volstorten		
BBOF II Intermediate 4BV (*)	202.437	242.606
BBOF III Intermediate 1BV (*)	596.073	596.073
BBOF IV Intermediate 3BV (*)	1.209.544	3.568.655
BBOF V Intermediate 1BV (*)	6.659.866	0

(*) De maatschappelijke rechten die worden aangehouden in BBOF II Intermediate 4BV, BBOF III Intermediate 1BV, BBOF IV Intermediate 3BV en BBOF V Intermediate 1BV, worden niet beschouwd als deelneming. De rechten hebben geenszins tot doel om, door het scheppen van een duurzame en specifieke band, een invloed uit te oefenen op de oriëntatie van het beleid van deze onderneming.

XXXIV. Waarderingsregels

1. Kas, tegoeden bij centrale banken, postcheque- en girodiensten

Kasgelden in euro worden in de balans opgenomen voor hun nominale waarde.

Kasvoorraden in vreemde valuta worden gewaardeerd tegen de koers einde maand. Het saldo van de positieve en negatieve verschillen uit de omrekening wordt opgenomen in de resultatenrekening.

De andere tegoeden zijn in de balans opgenomen ten belope van de gelden die ter beschikking zijn gesteld.

2. Vorderingen op kredietinstellingen

Vorderingen op kredietinstellingen staan in de balans ten belope van de ter beschikking gestelde gelden, na aftrek van eventuele waardeverminderingen.

De vorderingen en de waarden die voor onze rekening zijn verworven, door een met het beheer belaste kredietinstelling, worden opgenomen zoals de soortgelijke vorderingen en waarden die we rechtstreeks bezitten.

Cessie-retrocessies worden in onze rekeningen opgenomen als een lening vanwege de contantkoper aan de contantverkoper. De eigendomsoverdracht wordt geboekt als een zakelijke zekerheid en het verschil tussen de contantprijs en de terugkoopprijs op termijn wordt verwerkt als leningrente.

3. Kredieten bij de oorsprong verleend door de instelling

Vorderingen uit voorschotten of gelddeposito's worden in de balans opgenomen voor het bedrag dat ter beschikking wordt gesteld aan de schuldenaar, na aftrek van de terugbetalingen en / of waardeverminderingen.

Het verschil tussen de oorspronkelijk ter beschikking gestelde gelden en de nominale waarde wordt pro rata temporis verwerkt als een renteresultaat. De reeds gelopen maar nog niet aangerekende renteopbrengsten worden geboekt onder de overlopende rekeningen van het actief.

De overige vorderingen worden gewaardeerd tegen hun nominale waarde.

4. Overige debiteuren

Vorderingen die geen voorschotten vertegenwoordigen staan in de balans tegen hun nominale waarde, na aftrek van eventuele waardeverminderingen.

5. Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun aanschaffingswaarde.

Transactiekosten worden ten laste van de resultatenrekening van het boekjaar genomen.

Waardeverminderingen worden toegepast in geval van duurzame minderwaarde of waardeverlies, wat blijkt uit de positie, rendabiliteit en vooruitzichten van de vennootschap waarin de deelnemingen of de aandelen worden gehouden.

6. Beleggingsportefeuille

De beleggingsportefeuille bevat de vastrentende en niet-vastrentende effecten, die niet behoren tot de financiële vaste activa.

Transactiekosten worden ten laste van de resultatenrekening van het boekjaar genomen.

De vastrentende effecten worden gewaardeerd op grond van hun actuariële rendement, berekend bij de aankoop, met inachtneming van hun terugbetalingswaarde op vervaldag. Het verschil tussen de aanschaffingswaarde en de terugbetalingswaarde wordt pro rata temporis over de resterende looptijd van de effecten in resultaat genomen als bestanddeel van de renteopbrengst van deze effecten.

De inresultaatneming van dit verschil geschiedt op geactualiseerde basis, uitgaande van het reële rendementspercentage bij aankoop.

In de balans worden ze opgenomen tegen hun aanschaffingswaarde, vermeerderd of verminderd met het gedeelte van het bedoelde verschil dat in resultaat wordt genomen.

De minder- en meerwaarden uit de verkoop van vastrentende beleggingseffecten in het kader van arbitrageverrichtingen, kunnen gespreid in het resultaat worden genomen, samen met de toekomstige opbrengsten uit de arbitrage.

Niet-vastrentende genoteerde effecten worden gewaardeerd tegen hun aanschaffingswaarde of hun realisatiewaarde op balansdatum indien lager. Voor niet-genoteerde effecten worden waardeverminderingen toegepast in geval van duurzame minderwaarde of waardeverlies, vastgesteld op basis van de financiële positie, de rendabiliteit en de vooruitzichten van de desbetreffende vennootschap.

7. Probleemrisico's

Onder probleemrisico's wordt begrepen, de vorderingen en verhaalrechten op tegenpartijen die moeilijkheden ondervinden om hun verplichtingen na te komen of waaromtrent kan worden voorzien dat ze zulke moeilijkheden zullen ondervinden of die hun verplichtingen in hoofdsom betwisten. De moeilijkheden waarvan hier sprake kunnen zowel te wijten zijn aan de eigen positie van de tegenpartij als voortvloeien uit de sociaal-economische context waarin zij zich bevindt, inclusief de positie van haar land van vestiging.

Onder probleemrisico wegens handelsrisico, wordt begrepen het risico dat een niet-soevereine tegenpartij haar verplichtingen niet nakomt om andere redenen dan het hierna omschreven landenrisico.

Onder probleemrisico wegens landenrisico, wordt begrepen het risico dat een soevereine tegenpartij hetzij niet in de mogelijkheid verkeert of weigert haar verplichtingen tegenover het buitenland na te komen, hetzij belet of bemoeilijkt dat haar ingezetenen hun verplichtingen tegenover het buitenland nakomen.

Risico's met een oninbaar of dubieus karakter, zijn die probleemrisico's op tegenpartijen van wie het onvermogen om hun verplichtingen na te komen vaststaat of vrijwel zeker is alsook de risico's in betwisting waarvan vaststaat of vrijwel zeker is dat de uitkomst van de beslechting is of zal zijn dat de betwiste vorderingen oninbaar zijn of de betwiste verhaalrechten niet kunnen worden uitgeoefend.

Risico's met onzeker verloop, zijn die probleemrisico's op tegenpartijen van wie is vastgesteld of wordt voorzien dat ze moeilijkheden ondervinden of zullen ondervinden om hun verplichtingen na te komen, maar van wie het onvermogen niet vaststaat noch vrijwel zeker is, alsook de risico's in betwisting waarvan de beslechting onzeker is.

Ten aanzien van risico's met een oninbaar of dubieus karakter worden inventariscorrecties geboekt ten belope van het gedeelte waarvoor geen met objectieve gegevens gestaafde inningszekerheid bestaat.

8. Tradingportefeuille

Voor afgeleide instrumenten die deel uitmaken van de tradingportefeuille gebeurt zowel de opname in de balans als de periodieke waardering aan marktwaarde met onmiddellijke impact op de resultatenrekening.

Wanneer ten gevolge van het gebruik van deze afgeleide instrumenten, effecten worden opgenomen in de handelsportefeuille of daaruit verwijderd, gebeurt dit aan de uitoefenprijs.

Effecten die deel uitmaken van de tradingportefeuille worden periodiek gewaardeerd aan marktwaarde, waarbij alle waarderingsverschillen onmiddellijk in het resultaat worden opgenomen.

Overboekingen tussen trading- en beleggingsportefeuille gebeuren aan marktprijs.

9. Edele metalen

Goud in verhandelbare vorm wordt gewaardeerd op basis van de middenkoers. Het saldo van de positieve en negatieve verschillen uit de omrekening, staat in de resultatenrekening.

10. Overlopende rekeningen

Alle kosten en opbrengsten die betrekking hebben op dit boekjaar, ongeacht wanneer deze kosten worden betaald of deze opbrengsten worden geïnd, zijn dit boekjaar in resultaat genomen.

11. Materiële vaste activa

Alle materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde, verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen.

De aanschaffingswaarde bestaat uit de aankoopprijs én de bijhorende kosten.

De materiële vaste activa worden afgeschreven over hun verwachte economische levensduur, gaande van 3 tot 33 jaar, en dit volgens de lineaire methode, tenzij op basis van het effectieve gebruik de degressieve methode meer aangewezen is.

De afschrijvingen worden pro rata temporis in de kosten opgenomen.

Op gronden wordt niet afgeschreven.

Bij verkoop van materiële vaste activa worden de gerealiseerde winsten of verliezen onmiddellijk in het resultaat opgenomen. Bij verwijdering van de balans wordt het nog resterend af te schrijven bedrag onmiddellijk in de kosten opgenomen.

12. Immateriële vaste activa

Tot de immateriële vaste activa behoren de standaardsoftware en de door een derde partij ontwikkelde maatsoftware, voor zover het géén systeemsoftware betreft; deze wordt immers opgenomen onder de materiële vaste activa.

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde, verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen.

De aanschaffingswaarde bestaat uit de aankoopprijs en de bijhorende kosten.

De immateriële vaste activa worden volgens de lineaire methode afgeschreven over 5 jaar.

Deze afschrijving wordt pro rata temporis in de kosten opgenomen.

Intern ontwikkelde software wordt onmiddellijk in de kosten opgenomen.

De vergoedingen voor het aanbrengen van verrichtingen met de cliënteel worden integraal verwerkt als kosten van het boekjaar waarin zij gemaakt zijn.

13. Voorziening voor algemene risico's / Intern zekerheidsfonds

De Raad van Bestuur legt de regels vast waarop het fonds voor algemene risico's wordt aangelegd teneinde de solvabiliteit van de spaarbank te beschermen uit hoofde van de latente risico's verbonden aan de uitoefening van de bancaire activiteit.

Dit fonds zowel als de nettobeweging staan afzonderlijk vermeld in de jaarrekening in de specifiek daartoe bestemde posten.

De Raad van Bestuur heeft eveneens regels vastgelegd die voorzien in voorzorgsfondsen die specifiek betrekking hebben op eventuele toekomstige risico's m.b.t. de kredietportefeuille en de corporate bond portfolio, inclusief eeuwigdurende leningen. Deze fondsen worden in de balans opgenomen via toerekening als waardevermindering aan de actiefposten "III.B. Overige vorderingen op kredietinstellingen (op termijn of met opzegging)", "IV. Vorderingen op cliënten" en "V. Obligaties en andere vastrentende effecten".

Deze fondsen worden aangelegd boven de waardeverminderingen verbonden aan specifieke risico's.

14. Schulden aan kredietinstellingen / cliënten / overige

Schulden die al dan niet zijn belichaamd in verhandelbare effecten of waardepapieren en voortvloeien uit gelddeposito's, zijn in de balans opgenomen ten belope van de gelden die ter beschikking zijn gesteld.

Het eventuele verschil tussen de nominale waarde van de schulden en het oorspronkelijk ter beschikking gestelde bedrag is verwerkt als rentekost.

15. Financiële instrumenten

De termijnverrichtingen op deviezen of rente worden tegen de nominale waarde van de notionele bedragen of tegen de nominale waarde van de effectief te ontvangen en te leveren hoofdsommen in de posten buitenbalanstelling opgenomen.

Wanneer het dekkingsverrichtingen betreft, verloopt de verwerking van de winsten en verliezen in het resultaat symmetrisch met de toerekening van de kosten en opbrengsten van de ingedekte bestanddelen.

De termijnrenteverrichtingen die niet of niet meer voldoen aan de voorwaarden om als dekking bestemde verrichting volgens artikel 36bis §1 van het koninklijk besluit van 23/09/1992 te worden beschouwd en waarvoor geen derogatie op de waarderingsregel van art 36bis §2 van de toezichthouder werd bekomen, worden op balansdatum tegen de marktwaarde gewaardeerd. Voor verrichtingen die worden verhandeld op een liquide markt worden zowel de positieve als de negatieve verschillen in resultaat verwerkt. Voor verrichtingen verhandeld op een illiquide markt worden enkel de negatieve verschillen in resultaat verwerkt.

16. Vorderingen, schulden, rechten en verplichtingen in vreemde valuta.

Monetaire bestanddelen in vreemde valuta worden omgerekend in euro op basis van hun koers op het einde van de maand. De verschillen worden in resultaat genomen.

SOCIALE BALANS

SOCIALE BALANS

Nummers van de paritaire comités die voor de onderneming bevoegd zijn: 308 .....

STAAT VAN DE TEWERKGESTELDE PERSONEN

WERKNEMERS WAARVOOR DE ONDERNEMING EEN DIMONA-VERKLARING HEEFT INGEDIEND OF DIE ZIJN INGEGESCHREVEN IN HET ALGEMEEN PERSONEELSREGISTER

Tijdens het boekjaar

Gemiddeld aantal werknemers

	Codes	Totaal	1. Mannen	2. Vrouwen
Voltijds	1001	197,3	132,8	64,4
Deeltijds	1002	65,8	13,8	51,9
Totaal in voltijdse equivalenten (VTE)	1003	244,1	143,0	101,1

Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren

	Codes	Totaal	1. Mannen	2. Vrouwen
Voltijds	1011	295 452,6	199 490,1	95 962,5
Deeltijds	1012	63 438,7	15 262,6	48 176,0
Totaal	1013	358 891,3	214 752,7	144 138,6

Personeelskosten

	Codes	Totaal	1. Mannen	2. Vrouwen
Voltijds	1021	17 177 773	9 593 624	7 584 149
Deeltijds	1022	3 328 104	1 858 715	1 469 389
Totaal	1023	20 505 877	11 452 339	9 053 538

Bedrag van de voordelen bovenop het loon .....

	Codes	Totaal	1. Mannen	2. Vrouwen
	1033	488 452	282 648	205 804

Tijdens het vorige boekjaar

	Codes	P. Totaal	1P. Mannen	2P. Vrouwen
Gemiddeld aantal werknemers in VTE	1003	253,7	151,1	102,6
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	1013	368 329,4	224 963,9	143 365,5
Personeelskosten	1023	20 861 882	11 710 573	9 151 309
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	1033	104 698	61 699	42 999

**WERKNEMERS WAARVOOR DE ONDERNEMING EEN DIMONA-VERKLARING HEEFT INGEDIEND OF DIE ZIJN
INGESCHREVEN IN HET ALGEMEEN PERSONEELSREGISTER (vervolg)**

Op de afsluitingsdatum van het boekjaar	Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
Aantal werknemers	105	 201,0	 64,0	 243,8
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	110	 201,0	 64,0	 243,8
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	111	.....	.....	.....
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	112	.....	.....	.....
Vervangingsovereenkomst	113	.....	.....	.....
Volgens het geslacht en het studieniveau				
Mannen	120	 133,0	 15,0	 143,1
lager onderwijs	1200	 0,0	 0,0	 0,0
secundair onderwijs	1201	 16,0	 3,0	 17,8
hoger niet-universitair onderwijs	1202	 83,0	 8,0	 88,1
universitair onderwijs	1203	 34,0	 4,0	 37,2
Vrouwen	121	 68,0	 49,0	 100,7
lager onderwijs	1210	 1,0	 0,0	 1,0
secundair onderwijs	1211	 8,0	 13,0	 15,8
hoger niet-universitair onderwijs	1212	 36,0	 23,0	 51,5
universitair onderwijs	1213	 23,0	 13,0	 32,4
Volgens de beroepscategorie				
Directiepersoneel	130	 5,0	 0,0	 5,0
Bedienden	134	 196,0	 64,0	 238,8
Arbeiders	132	.....	.....	.....
Andere	133	.....	.....	.....

UITZENDKRACHTEN EN TER BESCHIKKING VAN DE ONDERNEMING GESTELDE PERSONEN

Tijdens het boekjaar	Codes	1. Uitzendkrachten	2. Ter beschikking van de onder- neming gestelde personen Ter beschikking van de onderneming gestelde personen
Gemiddeld aantal tewerkgestelde personen	150	 0,6021	.....
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	151	..... 1 099,19	.....
Kosten voor de onderneming	152	..... 43 129	.....

TABEL VAN HET PERSONEELSVEROORLOP TIJDENS HET BOEKJAAR

INGETREDEN

Aantal werknemers waarvoor de onderneming tijdens het boekjaar een DIMONA-verklaring heeft ingediend of die tijdens het boekjaar werden ingeschreven in het algemeen personeelsregister .....

Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst

Overeenkomst voor een onbepaalde tijd .....

Overeenkomst voor een bepaalde tijd .....

Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk .....

Vervangingsovereenkomst .....

Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
205	46,0	0,0	46,0
210	17,0	0,0	17,0
211	29,0	0,0	29,0
212			
213			

UITGETREDEN

Aantal werknemers met een in de DIMONA-verklaring aangegeven of een in het algemeen personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar een einde nam .....

Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst

Overeenkomst voor een onbepaalde tijd .....

Overeenkomst voor een bepaalde tijd .....

Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk .....

Vervangingsovereenkomst .....

Volgens de reden van beëindiging van de overeenkomst

Pensioen .....

Werkloosheid met bedrijfstoeslag .....

Afdanking .....

Andere reden .....

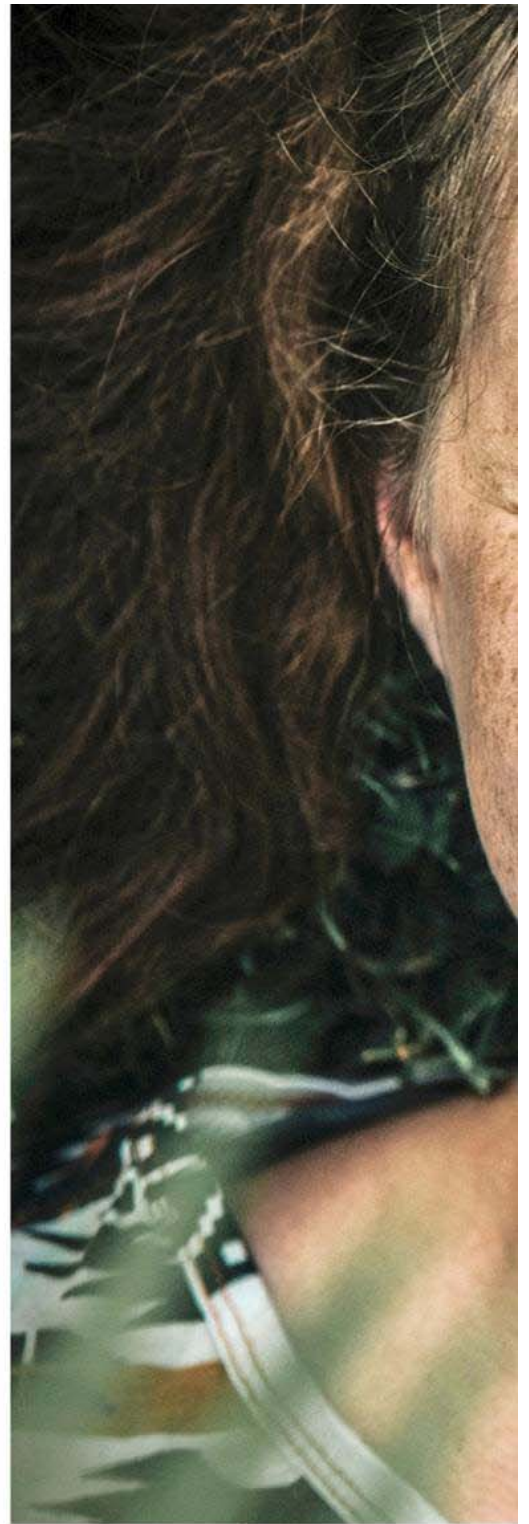
    Waarvan: het aantal werknemers dat als zelfstandige ten minste op halftijdse basis diensten blijft verlenen aan de onderneming .....

Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
305	46,0	4,0	49,3
310	17,0	4,0	20,3
311	29,0	0,0	29,0
312			
313			
340	1,0	2,0	2,6
341	1,0	0,0	1,0
342	1,0	0,0	1,0
343	43,0	2,0	44,7
350			

INLICHTINGEN OVER DE OPLEIDINGEN VOOR DE WERKNEMERS TIJDENS HET BOEKJAAR

	Codes	Mannen	Codes	Vrouwen
Totaal van de formele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever				
Aantal betrokken werknemers	5801	 150,0	5811	 119,0
Aantal gevolgde opleidingsuren	5802	..... 3 607,0	5812	..... 2 278,0
Nettokosten voor de onderneming	5803	..... 331 101	5813	..... 207 954
waarvan brutokosten rechtstreeks verbonden met de opleiding	58031	..... 320 123	58131	..... 202 174
waarvan betaalde bijdragen en stortingen aan collectieve fondsen .	58032	..... 13 065	58132	..... 8 019
waarvan ontvangen tegemoetkomingen (in mindering)	58033	..... 2 087	58133	..... 2 239
Totaal van de minder formele en informele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever				
Aantal betrokken werknemers	5821	 3,0	5831	 3,0
Aantal gevolgde opleidingsuren	5822	..... 1 124,5	5832	..... 1 563,25
Nettokosten voor de onderneming	5823	..... 128 373	5833	..... 178 461
Totaal van de initiële beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever				
Aantal betrokken werknemers	5841	.....	5851	.....
Aantal gevolgde opleidingsuren	5842	.....	5852	.....
Nettokosten voor de onderneming	5843	.....	5853	.....

VDK Spaarbank nv

Sint-Michielsplein 16

9000 Gent

T 09 267 32 11 | vdk@vdk.be | www.vdk.be